

संविधानसभा मुल्मी

दाम्बागेला च्याबा २०६४

(संविधानसभा सदस्य निर्वाचन पर्यवेक्षण २०६४)

बाम्राड प्रविवेदन

क्योड्ला चुनाव च्याबोन गेदीम, नेपाल
GENERAL ELECTION OBSERVATION COMMITTEE, NEPAL (GEOC)

आमनिर्वाचन च्याबा गहेन्दुन, नेपाल

गेदीमला मुल्मी

पाल हिमालय शम्शेर ज.ब.राणा
चोहो
चुनाव पर्यवेक्षण प्रतिष्ठान (चुप) – अध्यक्ष

पाल कुसुम श्रेष्ठ
मुल्मी
नेपाल कानुन समाज – चोहो

पाल गोकुल पोखरेल
मुल्मी
नेपाल प्रेस इन्स्टिट्युट – चोहो

पाल उदय नेपाली श्रेष्ठ
मुल्मी
ICJ/Nepal – गेबोन मुल्मी

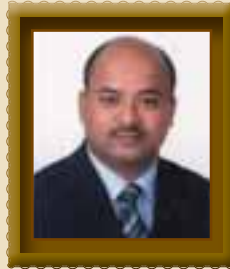
पाल खगेन्द्रप्रसाद पौडेल
मुल्मी
पूर्व कर्मचारी सेवा परिषद् – थेपा गौराजी

पाल तीर्थनारायण सुवेदी
मुल्मी
नेपाल नागरिक मञ्च – गौराजी

पाल्मो सुनीता रेग्मी
मुल्मी
ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान – ल्होर चोहो

पाल कृष्णमान प्रधान
गौराजी मुल्मी
नेपाल कानून समाज – कार्यकारी प्रबन्धक

संविधानसभा मुल्मी

दाम्बागेला च्याबा २०६४

तामाड प्रतिवेदन

क्योड्ला चुनाव च्याबोन गेदीम, नेपाल
GENERAL ELECTION OBSERVATION COMMITTEE, NEPAL (GEOC)

प्रतिवेदन ब्रीबा टोली

- श्री शशीकुमार उपाध्याय
- श्री भेषनाथ सापकोटा
- श्री रवीन्द्रनाथ भट्टराई
- श्री विकास घिमिरे

ग्युरसेन (अनुवादक)

- श्री सोमबहादुर घले (तामाङ)

नेपालला म्हीसे न्हानानसे ल्हाना लावान खाबाला छात्मा, छेबा, पोबा (क्रान्ति) देन २०६२/०६३ ला लाबा लुडसुर खाबा आन्दोलनला परिणामसे नेपालला म्ही साला दोप्ता, ठीमला दोप्ता ताम्याड्जी । म्ही सादोप्ता ताम्याड्बा स्हे छाड्मान्से डाज्याड देन ज्यावा ग्याम संविधानसभाला चुनाव नुन् हीन्ना । नेपालला ठीमला काअरीरानरी छाड्मानसे डाच्छा ताबा संविधानसभा मुल्मी दाम्बा गेसे ल्हानान डाच्छा देन लीच्छा दोना महत्व थान्ला । चु ल्हानान डाच्छा हेन्छो प्रान्जीवा स्हेदा पाबा आकाअरीसे आकाअरी म्हेमे, मामकादे म्नाड्बा आम्राड्बा सहिद देन जनआन्दोलनला योद्धाकादेला गे म्लेत्पा आखाम मुला ।

ह्नाड्बाड, आथीबा, दोप्ता ताबा, धर्मनिरपेक्ष, छाड्मानसे च्योच्यो याड्सेला संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रला गे स्हेड्बादा चु संविधानसभाला डाज्याड जिम्मेवारी मुला । ह्याड नेपालीसे ह्नाड्सेन ह्नाड्लान लागि संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल खाबा ठीम स्हेड्बान मुला-चु ठीमला दोप्ता नेपालीदान तोतोबा मुला, छाड्मान नेपालीला सेमला ताम थेरी ओड्दोबा मुला । चु आरेना आताबा स्हे संविधान सभादा च्याबा गे “आमनिर्वाचन पर्यवेक्षण समिति” नेपालसे गोर्की ज्यावा मान्सी च्यासेला ताम ताजी । नेपाल कानुन समाज, इन्टरनेसनल कमिसन अफ जुरिष्ट-नेपाल, पूर्वकर्मचारी सेवा परिषद्, चुनाव पर्यवेक्षण प्रतिष्ठान, नेपाल प्रेस इन्स्टिट्यूट, नेपाल नागरिक मञ्च देन ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान लासी नीस डाज्याड मीन ताबाला गैरसरकारी संस्थाला ग्हेन्दुन ग्यामसे (सञ्जाल) ३५ म्हीन्दा, नेपाल न्हाडला ३५ म्हीन्दा, ह्युलग्याम, ७० म्हीन्दा निर्वाचन क्षेत्रीयस्तरीय, ४० म्हीन्दा नगरसतरीय देन ७०० नाम्सासे च्याबोन ग्याम्से, ३५ ह्युल्ला ७० चुनाव ताबा ग्ला च्यासी थेला निष्कर्ष देन सुभावनु थान्सी चु थुम्लाबाला प्रतिवेदन स्याबाला मुला । चु प्रतिवेदनरी नेपालरी संविधानसभाला प्लु थान्वादेन संविधानसभाला लागी ताबाला आन्दोलन ल्हेबातापा, संविधानसभा मुल्मीला चुनावला लागिरी स्हेड्बाला नेपालला संविधान, २०६३ री ताबाला संवैधानिक प्रावधान, चुनावदा तोबा रीमठीम देन आचारसंहिता ह्नाड्बा चुनाव जीन्ना लाबादा तोबा स्हेकादे सेखाअरी पाड्सी तुन्ना थान्बाला मुला ।

परिच्छेद ४ री ड्याडसे च्याबाला ३५ ह्युल्ला तामकादे थान्बाला मुला । थेन परिच्छेदला थुम्बा ग्लारी चुनावला दुअरीरी म्नाड्बाला तालिका थान्बाला मुला । क्योडरी च्याबादीअरी चुनावला कुनु शान्तिमय तासाअरीनु डाच्छाला चुनावकादेरी ह्नाड शान्ति सुरक्षाला दुअरी राअरीवा मुबा । राजनीतिक हिंसा आकाअरी ताबाला, आचारसंहिता आकाअरीनु आड्यान्बाला, देन ल्हानाह्नाड्बा चुनाव ताबा ग्लारी गीक दलला प्रभाव ल्हाना ताबाला ताम म्नाड्जी-चोरोड्बा आतोबा गेरी छाड्मानसे सेतोबा (सचेत) मुला ।

संविधानसभा मुल्मीला चुनाव च्याबा डान्ना अभियानरी चु ग्हेन्दुनला मुल्मी गौराअरी पाल कृष्णमान प्रधान, गेताडला चोहो पाला विकास घिमिरे, ग्हेडडला छाड्मान मुल्मी कादे, च्याबा म्हीकादेबा थुजे छे दोन्वा । चु प्रतिवेदन देन तात्पा प्रतिवेदन ब्रीबा गेरी ज्यानाले ओड्बा उपप्राध्यापक न्ही पाल भेषनाथ सापकोटा, पाल रविन्द्रनाथ भट्टराई अधिवक्ता शशीकुमार उपाध्याय, ग्योअरी ब्रीबारी देन क्योन्वा ओड्बा उपप्राध्यापक पाल फणिन्द्र निरौलामादेन कम्प्युटर टाइप लासी प्रतिवेदन स्हेड्बा

पाल भवानी कायस्थादानु थुजेछे दोन्वा मुला । प्लीछारी ल्हानान ल्हानान च्याबोन कादेछ्याम वामरी वाम डिकनालासी चुनावला छाडमान गेरी ओडवाला दुधी डाधी डान्जीवा मुला । ल्हो (उमेर) से लासी तेरे खावा चुनावरी सक्रिय तासी ओडवा डाधी आखाम्बातामु ।

डान्ना गहेन्दुनदा चुनाव च्याबुड्सी तोबा ताम कादे सेबुड्सी ह्यो लाबा निर्वाचन आयोग, गृह प्रशासन, जिल्ला निर्वाचन अधिकृत, राजनीतिक दल, रेबोन, च्याबोन, पत्रकार, नागरिक समाज, छ्याम छाड्मान्दा सेम हेन्धोन थुजेछे दोन्वा मुला ।

चुनाव च्यावा गे, प्रतिवेदन तेत्पादा न्होर ह्यो लाबा क्यानेडियन सहयोग नियोग, नर्वेजियन राजदूतावास देन डेनिस राजदूतावासदा गहेन्दुन ग्याम्से आमनिर्वाचन पर्यवेक्षण समिति नेपालला ल्हानासे ल्हाना थुजेछे दोन्वा मुला । क्योडनु चुनाव च्यावा गहेन्दुन (GEOC) ला गेदीम थान्वादा ह्यो लाबा नेपाल कानुन समाजला चोहो वरिष्ठ अधिवक्ता पाल कुसुम श्रेष्ठदानु सेमहेन्धोन थुजेछे दोन्वामुला । चुगेताडला अधिकृत न्ही पाल्मो सुजन लोप्चन, पाल सुभाष पौडेल, लेखा अधिकृत पाल गणेशमान प्रधानदानु थुजेछे दोन्वा मुला । चु गेदीमला गेबोन पाल सञ्जय श्रेष्ठ, पाल्मो कविता शाह, पाल्मो सरिता रिजाल देन, पाल्मो माया थापाला ह्यो पीन्वानु म्लेप्वा आँखाम मुला । ड्याडला चु ज्यावा गेरी छोर्ना देन आछोर्ना सेम, ल्हेडमो देन गेग्याम्से ह्यो लाबादा ज्यावासेम थान्वा नेपाल न्हाड्ला देन नेपाल फीरक्यापला म्हीमांदा थुजेछे दोबा मुला ।

रे, २०६५ असार

हिमालय शमशेर जबरा

चोहो

आमनिर्वाचन पर्यवेक्षण समिति, नेपाल

आमनिर्वाचन पर्यवेक्षण समिति (जियोक)गीकगहेन्दुन

आमनिर्वाचन पर्यवेक्षण समिति नेपाल (जियोक) नीस गैरसरकारी संस्थाला सञ्जाल हीन्ना । थेरी नेपाल कानुन समाज, इन्टरनेसनल कमिसन अफ (जुरिष्ट) नेपाल, पूर्वकर्मचारी सेवा परिषद्, चुनाव पर्यवेक्षण प्रतिष्ठान, नेपाल प्रेस इन्स्टिच्युट, नेपाल नागरिक मञ्च, देन ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान गहेन्दुन मुल्मी हीन्ना । चु सञ्जालसे २०४८, २०५१ देन २०५६ ला प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन, २०४९ देन २०५४ ला ह्युल देन नाम्साला चुनावलानु च्याबाला मुबा ।

सञ्जालला सेम देन च्याबाला तामकादे

संविधानसभा मुल्मीला चुनाव ह्राडवाड् च्योच्यो, आलोड्ना ताबाला मुलाकी आरे पाड्वा तामरी ह्राडवाड् प्रतिवेदन थोन्नालाबा चु सञ्जालला सेम हीन्ना । चु सञ्जालरी ८ म्हीन्दाला गेखोर, ५ मुल्मी मुबा गेदीम, ३५ मुल्मीमुबा ह्युल पर्यवेक्षक, ७० निर्वाचन क्षेत्र पर्यवेक्षक, ४० नगरसतरीय पर्यवेक्षक, ७०० गाविसला पर्यवेक्षक लासी र ८८० म्हीन्दाला गहेन्दुन मुबा ।

च्याबोन कादेदा लोप्पा ताम

जियोकला राष्ट्रिय देन जिल्ला पर्यवेक्षककादेला लागि केन्द्ररी लोप्पा व्यवस्था लाबा मुबा । लोप्पा गेरी निर्वाचन आयोगला खेन्वा कादे, संविधान खेन्वो कादे, चुनाव ठीमला खेन्वो कादे देन ग्लेठीमला खेन्पोकादे ओड्बाला मुबा । लोप्पा गेताडरी संविधान सभा मुल्मी चुनावला निर्देशिका, २०६४ लोप्पा स्हे मुबा । युल्ला च्याबोनकादे चुनाव जोडला च्याबोन देन नाम्सा-सदरमुकाम री लोप्पारी थान्बाला मुबा ।

डोत्साड्ग्याम्से च्याबोनकादेला तामकादे ह्म्पा

च्यावा गेला तामजाडकादे डोत्साड् स्हेड्नी युलमारी ताबाला तामकादे तीसी रिपोर्ट स्हेड्बाला मुबा । ड्योप्पा दोवारी मार ब्रीवाहाड्वा ड्योतसाड् थान्बाला मुबा ।

(१) भोट युवा म्हीदा ड्योत्पा ड्योत्साड् । (२) मतदान अधिकृतदा ड्योत्पा ड्योत्साड् । (३) भोट युसी लिच्छा ग्लेठीम गेबोनदा ड्योत्पा ड्योत्साड् । (४) भोट च्यावा स्यो स्यो देन (५) चुनावला तामरी च्याबोनसे ब्रीवा ड्योत्साड् ।

भोटयुवा म्हीसे गोबाला ताम

चुनाव च्याबाला ल्हानानह्राड्वा युल कादेरी (६०%) भोट युवा म्हीसे ल्हानान गोबान नोबा मुबा । खाजु खाजु युल्मारी (२७%) भोट युवा म्हीमाला गोबान गुड्री मुबा वीसाम च्हाड्ना युल मारी (१२%) भोटयुवा म्हीमाला गोबान मार-च्याड्ना युवा ।

भोट युवा म्हीला प्रतिबद्धता

चुनाव च्यावाला ३५ युलमारी आकासाअीनु युल्मारी (७३%) युल्ला भोट युवा म्हीकादेला चुनावरी प्रतिबद्धता नोवा मुवा । चेक युल (१४%) भोट मुवा म्हीकादेला प्रतिबद्धता गुडरी मुवा ।

भोट युवा ग्वाला स्हेडबा (व्यवस्थापन)

आकाअीनुन युलमाला ३०% भोटयुवा ग्वा आकाअी ज्यानासे स्होबाला मुवा । चेक (२०%) भोट युवा ग्वा ज्यानालेन स्हेडबाला मुवा । १२% भोटयुवा ग्वाला व्यवस्थापनदा भोटयुवा म्हीकादेसे आतानी पाड्बाला मुवा । भोट मुवादा थारेड-नीतोवा, खेप्पा खुयु, आखाम्बा म्हीकादेदा भोटयुवादा डाच्छा आपीन्वा पाडसी ताम लाबाला ताम थेबाला मुवा ।

आचारसंहिता ड्यान्वा

आकाअी (९२%) ग्वाकादेरी आचारसंहिता ज्यानाले आड्यान्जी । भीतारी ब्रीबा, माप स्होबा दलकादेला लोगो मुवा क्वान क्वान्वा, सवारी साधनला दुरुपयोग, पाड्बासे आकाअी खर्च लाबाह्राड तामकादे आचारसंहिता आड्यान्वा डाज्याड कारण हीन्ना ।

गुवा (शान्ति सुरक्षा) ला दुअी

संविधानसभा मुल्मी चुनावरी गुबालादुअी, दलकादे डीक्पा देन चुनावरी प्रतिबद्धताला कारणसे ज्यानाले थुम्बाला हीन्ना । तराईरी छात्पा-छेजीवाकादेदा गुबोन थान्सी निस्क्रिय लाबाला मुवा । स्यान्दो ग्वाली गुबोनकादे मीन जेला मुवा । तासाअीनु चुनावरी तीलाअी आज्यावा गे तासाम कोर्पा (टोली) प्रावा गुबोनकादेसे गुवा स्हेडबा मुवा ।

राजनीतिक हिंसाला दुअी

ग्लेठीम चीछोग (दल) ला गेवोन गुडरी तामआडीक्पा, जाजाकार छात्पा या युवा राल्दीसे प्रयोग लाबा, म्ही सेवा, सात्पा गेनु तापाला मुवा । भोटयुवा ताड व्याड्बा, मतपत्र री क्युअी युवा, भोटयुवा ताडरी युड्बासे छेक्पा, चुनाव काबाह्राड्बा गेनु जाजाकार (०.९९%) ग्वाली ताबा मुवा । ग्यागार (तराई) युलरी ग्यागार कादेला बाड (प्रभाव) आकाअी मुवा । माओवादीला वाड् मुवा युलकादेरी थेनला बाड चुनावरी मुवा । स्यान्दो दलला प्रतिनिधि, च्याबोन, रेबोनकादे बाड् मुवा दलला डोन्छाड खाअीस्यान्वा ह्राड्बा मुवा । नेकपा माओवादी चु गेरी छाड्मानसे डाच्छा मुवा । संविधान सभा चुनावला ताम (एजेन्डा) माओवादी से १२ ल्हो दोना छात्सी थान्वाला, भोट युवा म्हीदा लीच्छादोना शान्ति देन गुवा तोबाला, माओवादी ग्याम्से युलला ल्हुअी पोला पाड्सी मान्वाला तापाअी ल्हानान (७३%) युल्लरी धांदली आताना चुनाव ताबाला मुवा । भोट युवा म्हीला ड्योत्साडरी छाड्मा ४५१४ म्हीन्दासे दोबा पीन्वा मुवा । मतदान अधिकृतला डोत्साडरी २६०७ म्हीन्दा अधिकृतसे दोबा पीन्वा मुवा । भोट युजीन्वादेन ग्लेठीम गेबोनला तामला डोत्साडरी ३१२० म्हीन्दासे दोबा पीन्वा मुवा । च्याबोन ग्याम्से याड्बाला विवरणला ड्योत्साडरी १०३४ म्हीन्दासे दोबा पीन्वा मुवा । चोरोडले छाड्मा लामा ११२७५ म्हीन्दा उत्तरदाता च्यावा गेला विवरण ह्पपाला मुवा । ड्योत्साडमाग्याम्से याड्बाला विवरणदा कोडिड लासी एक्ससेल कम्प्युटर विधिला प्रयोग लासी तथ्यांक विश्लेषण लाबाला मुला । विश्लेषण लाबाला तथ्यांकदा ल्होलोल्होलो तालिका देन रेखाचित्र स्हेड्जी थान्वाला मुला ।

भोटयुवा तामला विवरण

भोटयुवारी विवरण ४५१४ भोटयुवाम्ही ग्याम्से ल्हानानल्हानान इयोतसाड प्रयोग लावा मुला । छाडमानसे ल्हाना दोवाम्हीन्दा कैलाली युल्ला २४७ म्हीन्दा (५.५%) मुवा बीसाम छाडमानसे च्याडना ६१ म्हीन्दा (१.४%) सिराहा युल मुवा । दोवाम्हीन्दा कादेदा डोडखेर (शहर) देन नाम्सारी चुवादीधी ५.२% दोवाम्ही नाम्साला देन १२.१% डोडखेरला भोट युवा म्ही मुवा । ल्हानान भोट युवा गुम्हीकादे (९६.९%) से भोटयुवा तामरी सेबाला मुवा पाड्बाला मुवा बीसाय चेक (२.२%) से ह्वाडदा भोटयुवा तामरी तानुन आसेवा पाड्बाला मुवा । आकाधी भोटयुवाम्ही (४९.२३%) से संविधानसभा मुल्मी चुनावला ताम सञ्चारमाध्यम ग्यासेसे थेसी स्हेबाला पाड्बाला मुवा । दलकादे ग्याम्से सेबाला पाड्बा म्हीकादेनु आकाधी (३५.८४%) मुवा ।

डाच्छा डाच्छाला चुनावदेन चु चुनावला ल्होलो ताम

भोटयुवा म्हीकादेदा डाच्छाला प्रतिनिधिसभा मुल्मीला चुनावकादे, नाम्सादेन युलला चुनाव देन संविधानसभा मुल्मीला चुनावला गुड्री तीला तीला ल्होलो मुवा पाड्सी इयोत्वा (अन्तरवार्ता) कीन्बाला मुवा । आकाधीह्वाडवा भोट युवा (४०.१६%) से चु दुधीला भोट युवारी ल्होलो तावा पाड्बामुवा । थे लीच्छा मत पत्र डाच्छासे ल्होलो मुवा पाड्बाकादे ३५.५५% मुवा । ग्लेठीम दलकादेला प्रचार लावा तरिका ल्होलो ल्होलो मुवा पाड्बा कादेनु आकाधीनु (१३.१५%) मुवा । भोटयुवा म्हीकादे संविधानसभा मुल्मी चुनावसे तीला तीला वाड तावामुला पाड्सी इयोत्पादिरी ल्हानान दोवाकादे (५७.४८%) से म्हीला याड्ताम सुरक्षित तासेला पाड्बा मुवा । थे लीच्छा २८.५५% से राजनीतिक द्वन्द्व थुम्ला पाड्बा मुवा । तीलाधी भोटयुवाकादे (१०.४६%) से चु चुनावसे न्होरला ल्हेवा ताला पाड्बा मुवा ।

चुनावला आफेबा ताम

आकाधी (७५%) भोट युवा म्हीसे चुनाव आफेबा ताला पाड्बा मुवा च्याडना भोट युवा म्हीसे (६.३३%) चुनाव फेबा ताला पाड्बा मुवा । बीसाम चेक १७.३२% आसेवा पाड्बा मुवा ।

चुनावरी लोडबादेन म्हारापस्हे

आकाधीनुन भोट युवाकादे (९२.४९%) से संविधान मुल्मी चुनावरी भोट युवाम्हीकादेसे खाल्छेन लोड्ना लावा आरेबा, म्हाराप ताम ओन्वा आरेबा पाड्बाला मुवा । चेक (५.८९%) भोटयुवाम्हीसे ह्वाडदा ग्लेठीम चीछोग ग्यामसे लोड्ना लावा, म्हाराप स्हेडवा लावा गे लावा मुवा ।

चुनावरी सेम नीबा

संविधानसभा मुल्मीला चुनावरी भोट युवा तालासी सेम बीजी पाड्सी इयोप्पा दीधी (३४.५४%) से सान्यूर ग्याम्से पाड्सी दोबा मुवा । लीच्छा राजनीतिक ग्लेठीमला गेवोन (२८.५७%) ह्वाडपी स्योस्यो ग्याम (१९.९२%), थेमे ग्याम (१३.१६%) र गैरसरकारी ग्हेन्दुन ग्याम्से (४.२२%) पाड्बा मुवा च्याडना भोट युवा म्हीकादे (०.४१%) स्यान्दो स्हे ग्याम छोर्सी भोट युवा सेमनीवाला पाड्बा मुवा ।

मतदान अधिकृतसम्बन्धी विवरण

संविधानसभा मुल्मीला चुनावरी पीबाला ३५ युल्ला मतदान अधिकृतमादा चुनावला तामरी इयोत्पामाला मुबा । थेरी छाड्मा २६०७ अधिकृतमा ओड्बाला । छाड्मान से आकाशी (६.३%) कैलाली युल्ला मतदान अधिकृतछ्याम इयोत्पाला मुबा । छाड्मानसे च्याड्ना (०.५%) मुगु युल्ला मतदान अधिकृतछ्याम इयोत्पा मुबा । इयोत्पा मारी ८४ नाम्साग्याम्से देन १४.८% डोड्सेर ग्लासे हुप्पाला मुबा ।

मतदान अधिकृतछ्याम भोटयुवादीशी थेसे लीप्पाला ताम (अनुभव) री इयोप्पादीशी आकाशीनुन (८६.४५%) से ज्यावा खाम्बा ताबा पाड्वा मुबा । भोट युवा गे आखाम्बा कारण इयोत्पादीशी च्याड्नान अधिकृतकारे (२१.१४%) से भोटर स्योस्योरी मीन, ल्हो देन स्यान्दो ताम आडीक्पातापाशी भोट युवा गे आखाम्बा ताबाला मुबा । तीलाशी (१९.१२%) से गुवा गे ज्यावा आताना भोट युवा आखाम ताबा पाड्वा मुबा । थे लीच्छा म्हीसे भोट युवा आसेबा (१३.०८%) भोट युवा म्हीला गुड्री सेम आडीक्पा, सेवा गेबोन (कर्मचारी) च्याड्ना ताबा (७.०४%), व्योनदोर्जे (स्वयमसेवक) से ह्रीआलाबा (६.७१%) तोबा स्हे (मसलन्द) च्याड्ना पाड्सी दोबा मुबा ।

आकाशीनुन (७४.६४%) मतदान अधिकृतसे चुनाव ज्यावा ताबा नाम पाड्बाला मुबा वीसाम च्याड्ना (२२.१७%) से भोट युवा गेरी आताड्वा पाड्वा मुबा । ल्हानान् च्याड्ना (१.८४%) से चुनावला ताम ज्यावान मुबा वीसी ड्च्छान पाड्बाला मुबा । मतदान अधिकृतदा ग्लेठीम चीछोग ग्याम्से खराड्बो ह्री ताजी पाड्सी इयोत्पादीशी ल्हाना हाड्वा (६४.२७%) से ज्यावासे ह्री याड्जी पाड्वा वीसाम (१७.५६%) से छाड्मानला ह्रीलाबा गे ल्हीड नीबा मुबा पाड्वा मुबा । भोट युवा गे ज्याना लाबा चुनावरी पीत्पाला गेबोन (कर्मचारी) से ग्लेठीम चीछोग, ह्री व्योनकादे छ्याम चीसाड चीसी ल्हानान ताम (समस्या) कादेरी काठुशी (सरसल्लाह) लासी गे लाबाशी ज्यानाले चुनाव लाबाला मुबा । भोट युवा म्हीला मीन दाड (नम्बर) ड्च्छान पीनवा तासी भोटयुवा गे खाम्बा ताबामुबा । च्याड्ना (८.०८%) से गुवा लाबासे जे चु गे ताबाला पाड्वा मुबा ।

ल्हानासे ल्हाना मतदान अधिकृत (५२.३३%) से ग्लेठीम चीछोग ग्याम्से आचारसंहिता आड्याबा पाड्वा मुबा । च्याड्ना (१५.८८%) से रेबोन ग्याम्से आचारसंहिता आड्याड्वा पाड्वा मुबा वीसाम ल्हानान च्याड्ना (४.६७%) से च्याबोन कादेसे आचारसंहिता अड्यान्बाला मुबा पाड्सी दोबा मुबा ।

ग्लेठीम चीछोग गेबोनला ताम (विवरण)

३५ युल्ला छाड्मा ३१२० ग्लेठीम चीछोग गेबोन छ्याम इयोत्पा मुबा । थेगुड्री छाड्मान्से ल्हाना सुखेंत युलरी ७.४% मुबा वीसाम छ्यामस्नसे च्याड्ना मुगु युलरी ०.४% ग्लेठीम चीछोगला गेबोन कादेदा इयोत्पादीशी दोबोन (उत्तरदाता) मुबा । ल्हानासे ल्हाना गेबोन (९६.९८%) से चुनावला ताम हाड्से सेबाला गोबाला पाड्वा मुबा वीसाम च्याड्नासे च्याड्ना (१.१८%) चुनावला ताम आसेबा आगोबाला पाड्वा मुबा । ल्हानासे ल्हाना ग्लेठीम चीछोगला गेबोन (८७.६२%) से चुनाव आलोड्ना, हाड्बाड देन आफेना (निष्पक्ष) ताबा पाड्वा वीसाम च्याड्ना (८.४९%) से चुनाव लोड्ना देन फेसी ताबाला पाड्वा मुबा । आकाशी ग्लेठीम चीछोग गेबोन कादे (३९.७२%) ला सेमरी चुनावला ताम ठाम्बादीशीरी आचारसंहिताला लीब्रो ताबाला पाड्वा मुबा वीसाम च्याड्ना (२२.९७%) से भोट युवा

म्हीला मीन व्रीवा दीधीरी आयोबा, ताबाताधी चुनाव आफेबा आतानीपाड्बा मुबा । च्याड्ना १६.४८% से तोदेसे ल्हाना टांगा ग्युर्ना लाबाधी चुनाव आफेबा आतानानी । आकाधी (३३.९९%) दोबोन कातेसी ग्लेठिम चीछोंगकादे धाँधलीला पो कीन्तोबा पाड्जी बीसाम च्याड्नासे (२३.१२%) से रेबोन देन थेला लीच्छा प्राबान्हीकादेसे धाँधलीला पो कीन्तोबा पाड्बा मुबा । च्याड्नासे च्याड्ना (१५.८१%) से सरकार देन सुरक्षा निकायला कारण से धाँधली ताबा पाड्बा मुबा । संविधानसभा मुल्मीला बोकीन्वादेन ह्राडला सेमरी मान्वा तिलाधी ताम थान्को पाड्सी सेनालाबा मुबा । आछेना, आड्ना, चुनाव ताबा ल्हानान म्हीसे चुनावरी बा कीन्वा, छ्वाडमान ग्लेठिम चीछोंगला सेम डीक्सी गे लाबा चुनावला ज्याबा ताम (पक्ष) हीन्वा पाड्बा मुबा ।

आम निर्वाचन समिति (जियोग) से पीत्वाला च्याबोन्से १०३४, ड्योत्साड व्रीसी विवरण पीत्वा मुबा । युल ग्याम्से ल्हानान नाम्सा (८६.८%) विवरण याड्बाला मुबा ।

मतदान केन्द्र चेदाड देन थारेडला दुधी

भोट युवा ग्ला डामरी ताबा आतावा ग्लारी थान्वाला ताम च्याबोन कादेदा ड्योत्को पाड्बाला मुबा । ये गुड्डी ९२% ह्राडबासे चेदाड पाड्बाला मुबा बीसाम ७% से भोट युवा ग्ला थारेड पाड्सी च्याबोन कादे छ्याम पाड्बाला मुबा । भोट युवा ग्लाला गुबा तामरी कादेसे डोसेबा मान्वा मुबा । थेनी मारी ८३% से ग्ला गुबाला पाड्बा बीसाम १५% से ग्लारी तीलान गुबा गे आलावा पाड्बा मुबा । छ्वाडमान ह्राडबा च्याबोन (९४%) कादेसे रेमरी राप्सी भोट युवा पाड्बा मुबा । आकाधीसे आकाधी (९४.५%) च्याबोन कादेसी भोट मुबा ग्ला न्हाड्डी निर्वाचन अधिकृत, ह्रो अधिकृत, ह्रोव्योन चीबा, टेबल, मेच स्यो स्यो पीन्वा (कोठा) देन भोट युवा ताड थान्वाला वीवा मुबा । भोट युवा ग्लाला २०० मी चोसोओसो आचारसंहिता ड्यान्दोवा पाड्बा स्हे गादे ड्यान्वाला मुबा वीसी च्याबादीधी ८३.४६% च्याबोन कादेसे आचारसंहिता ड्यान्वा आरेबाला ताम वीवा मुबा । ३०% ह्राड्बा च्याबोन कादे से भोट युवा ग्लारी गुबोन (सुरक्षाकर्मी) थान्वा गे सेमसे मान्वा ह्राड आरेबाला वीवा मुबा बीसाम २४% च्याबोनसे ज्यावान मुबा वीवा । गुबा गे ज्याबा आरेबा पाड्बा मुबा । १% ह्राड्बा च्याबोन कादेसे गुबा गे ज्याबा आरेबापाड्बा मुबा ।

भोटयुवा कुनु खावानीबादा गुबा गे ज्याबा मुबा वीसी ८६% ह्राड्बा च्याबोन से पाड्बा मुबा । १३% ह्राड्बासे ज्याबा आरेबा पाड्बा मुबा । न्हानानसे ल्हाना भोट युवा म्हीसे (९२.६२%) भोट युवा ग्लारी दोबादा ल्हानान दुडाल याड्जी वीवा मुसाम २% ह्राड्बा च्याबोन से थेरी नीबादा काबा पाड्बा युवा । होरोडलेन ३.२९% च्याबोनसे ह्राड्बा लीच्छा जे नीबुड्बा पाड्बा मुबा । ल्हानान ९७.१० % भोट मुबा ग्ला स्होरी ७.०० रिनु ठोड्बाला याड्जी बीसाम १३ (१.२६%) भोट युवा ग्ला ८.०० जे ठोड्बाला याड्जी ।

भोटयुवा गेला ताम (विवरण)

ल्हानान (८५%) च्याबोन कातेसे भोट युवा तीत्पा गे देन भोट युवा ताड च्याम्याड्जी बीजी बीसाम ९% ह्राड्बा च्याबोन कादेसे आच्यानी वीवा मुबा । ६% ह्राड्बा च्याबोन कादेसे तीलान आदोनी । भोट युवा ताड गुबाखिबा तानु च्याबा देन सिल नम्बर पीन्वा ताम नु च्याबोनसे ड्योप्पाला मुबा । थेनीमारी ८७.०४% च्याबोनसे च्याबाला दे सिल नम्बर पीन्वाला ताम पाड्जी बीसाम ८०.३२%

च्याबोनसे तानु आलानी बीबा बीसाम ४.६४% च्याबोन तानुन आब्रीबा पाड्जी । खलाथी खलामी भोट युवा म्हीकादे मीन आरेबा पाड्सी दोजीबा मुबा । खलाथी आखाम्बा म्हीसे डाच्छान भोट युबुडबा बीसाम खलाथीसे आयाम्बा मुबा ।

ल्हाना ह्राडबा दोबोन (९५.८४%) से भोटला स्योस्यो याडबादुथीरीनु या पीपीरी मसी फोर्बा पाड्बा मुबा । ९७% ह्राडबा दोबोन कादेसे स्योस्योरी मतदान अधिकृत से सही लाबाला पाड्बा बीसाम २.९०% दोबोन कोदेसे तानु आब्रीबाला ९८% ह्राडबा भोटयुवा म्हीसे खाल्वेन आम्राडना छाप पुडम्याड्जी पाड्जी बीसाम २.५९% से भोट युवादीथीरी म्हीसे आम्राडना गीले छाप छेक आम्याड्नी पाड्बा मुबा । होरोडलेन २.७% तीलान आब्रिनी । ल्हानानसे ल्हाना (९३.२३%) च्याबोनकादेसे भोट युवा ग्लारी आतोवा म्हीकादे आनीबाला पाड्जी बीसाम २.६% से आतोवा म्हीकादे नीबाला पाड्जी । ८.८% ह्राडबासे ह्राडला मीन आरेसाथीनु भोट युबाला पाड्बा मुबा । खालाथी खालाथी म्हीकादे रेमरी राप्पाला, स्योस्योरी मीननु मुबाला, आसेम भोट स्योस्यो कीन्छी न्हाड्री नीबादीथी छाप स्यान्दो म्हीसेन छेक्पाला पाड्बा मुबा ।

कीला मीनरी स्यान्दोसे भोट युवा (प्रोक्सी)

छाडमा १०३४ दोबोन मारी २२४ (२१.६६%) भोट युवा मीन मुसाथीनुन ह्राडला मीनला भोट स्यान्दोसेन युबाला बीबा मुबा । होरोडबान ५२ म्हीन्दारी ५% दोबोन कादेसे चुनाव आज्याबा दुथीसे काबाला बीजी । होरोडबान ५% भोट युवा म्हीकादेनेसे ५ वजे लीच्छा जे भोट युवादा रेमरी राप्पा मुबा । ल्हानान दोबोन (८६%) बाकस टुडबादीथी च्याबुडबाला देन सिल नम्बर पीन्बाला मुबा पाड्बा ।

परिच्छेद १ सञ्जाल स्हेवान देन गेता

१.१	डोसेवा	१
१.२	सञ्जालला सेम	२
१.३	चु गहेन्दुन चोरोडले स्हेड्वाला मुला	२
१.४	सञ्जालला गे (दायित्व)	२
१.५	सञ्जालला गेदीम	३
१.६	थुथ्रीसाडला गेताडकादे	३

परिच्छेद २ च्याबा-ग्युथ्री (विधि)

२.१	च्याबा तोवा देन महतो	५
२.२	च्याबोन देन गे लाबा ग्ला	५
२.३	च्याबा प्रतिवेदन स्होड्वा ठीम	५

परिच्छेद ३ संविधानसभाला ठीमला तावा ताम (समीक्षा)

३.१	संविधानसभाला व्हेबारेम (विकासक्रम)	७
३.२	संविधानसभाला टा (पृष्ठभूमि)	७
३.३	नेपाला अन्तरिम संविधान २०६३	८
३.४	संविधानसभा मुल्मी दाम्बा छीम २०६४	८
३.५	संविधानसभा चुनाव नियमावली	८

परिच्छेद ४ युल च्याबोन (पर्यवेक्षक) ला ताम (प्रतिवेदन)

४.१	भापा	९
४.२	मोरड	९
४.३	सुनसरी	१०
४.४	धनकुटा	१०
४.५	उदयपुर	१०
४.६	संखुवासभा	११
४.७	सप्तरी	११
४.८	सिराहा	१२
४.९	धनुषा	१२
४.१०	दोलखा	१२
४.११	चितवन	१३
४.१२	मकवानपुर	१३
४.१३	ललितपुर	१३
४.१४	काभ्रे	१४

४.१५ धादिड	१४
४.१६ सिन्धुपाल्चोक	१४
४.१७ नुवाकोट	१४
४.१८ तनहुँ	१५
४.१९ गोरखा	१५
४.२० स्याङ्जा	१५
४.२१ कास्की	१६
४.२२ नवलपरासी	१६
४.२३ रुपन्देही	१६
४.२४ पाल्पा	१७
४.२५ अर्घाखाँची	१७
४.२६ बाग्लुङ	१७
४.२७ दाङ	१७
४.२८ बाँके	१८
४.२९ सुर्खेत	१८
४.३० जुम्ला	१८
४.३१ मुगु	१९
४.३२ कैलाली	१९
४.३३ बझाङ	१९
४.३४ कञ्चनपुर	१९
४.३५ डडेलधुरा	२०
च्याबाला युलकादे देन चुनावला दुधी तुन्वारी थान्वा	२१

परिच्छेद ५ थुम्बा ल्हेमा

५.१ थुम्बा	२५
५.२ ल्हेड्मा (सुभावा)	२६
५.२.१ ग्लेठीम चीछोग, रेवान	२६
५.२.२ निर्वाचन आयोग	२६
५.२.३ ल्हुल्सा (राज्य)	२७
५.२.४ नागरिक समाज	२७
५.२.५ सञ्चारजगत	२७
५.२.६ पर्यवेक्षण संस्था देन पर्यवेक्षक	२८

सञ्जाल स्हेबान देन गेत्रा

१.१ डोसेबा

नेपालरी तासेला चुनावदा ह्राडवाड, आफेबा, देन ज्यावासे दुधीरी सोवादा ह्रीलाबा देन थे ह्राड्से ताजी आताजी चयाबा सेम थान्सी स्हेड्वा निर्वाचन पर्यवेक्षण समिति नेपाल (General Election Observation Committee, Nepal (GEOC) नेपालरी गेलाजीबा ल्हानान गैरसरकारी संस्थाला सञ्जाल हीन्ना । चुरी नेपाल कानून समाज, इटरनेसनल कमिसन अफ जुरिस्ट, नेपाल, पूर्व कर्मचारी सेवा परिषद्, चुनाव पर्यवेक्षण प्रतिष्ठान, नेपाल प्रेस इन्स्टिच्युट, नेपाल नागरिक मञ्च देन ग्रामीण विकास प्रतिष्ठान, ग्हेन्दुन मुल्मी हीन्ना । चु सञ्जाल देन चुला मुल्मी ग्हेन्दुनकादे से २०४७ ल्हो लीच्छा ताबा प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचन, २०४८, २०५१ देन २०५६ देन युलदेन नाम्साला चुनाव २०४९, देन २०५४ ला नेपाल क्योड, युल देन नाम्सारी च्यासी तोबा ग्लारी ह्राडला तामनु थान्सी तामकादे छाड्मान डोड्छाड थान्वा मुबा । संविधानसभा मुल्मीला चुनावरी तोबा ठीम स्होबारी जियोगरी डाच्छाला चुनाव चासी स्देडबा ताम कादे थान्वाला मुला ।

चु ग्हेन्दुनसे च्याबा गेरी ह्राडवान खेन्पो, ठीमखेन्पो, छोगबोन, डाच्छाला राजदूत, संयुक्त राष्ट्र संघला डाच्छाला मुल्मी, म्हीयाडतामबोनकादे ओड्मान खाबाला मुबा देन लीच्छानु ओडसेला मुला ।

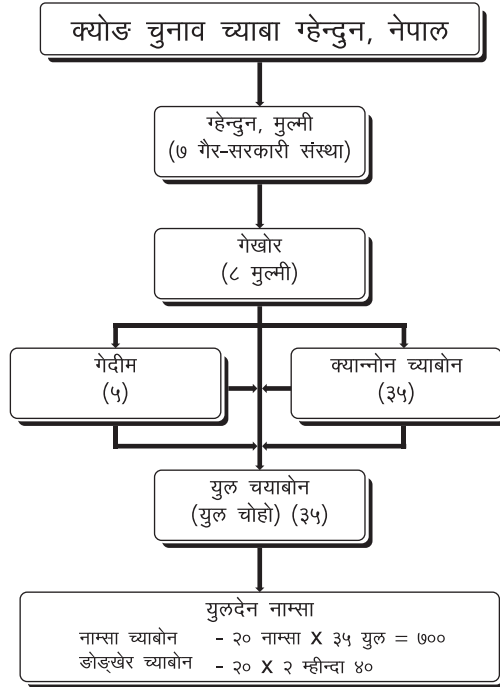

१.२ सञ्जालला सेम

निर्वाचन आयोगग्याम तासेला संविधान सभा मुल्मी चुनाव, ह्राडबाड, आफेबा, आलोड्वा, देन ज्याबा ताजी/आताजी पाड्सी ह्राडबाड ताम छाड्मान डोडछाड थान्वा चु घेन्डनला डाज्याड सेम हीन्ना । चु घेन्डडले निर्वाचन आयोगसे छाड्मान डोन्छाड थान्वाला चुनावला गेताड ह्राड भोटयुवा म्हीला मीन ब्रीबा, भोट युवा, भोट च्याबा देन थेला परिणाम पाड्वा) कादे च्यासी ब्रीसी छाड्मान डोन्छाड थान्सेला मुला ।

१.३ चु ग्हेन्दुन चोरोडले स्हेड्बाला मुला

थे ह्राडछाडमान्से तोर प्रे (८) म्हीन्दा मुवा गेखोर मुवा । चुला न्हाड्री डा (५) म्हीन्दा मुल्मी मुवा गोदीम देन सोमच्युडीसे डा (३५) च्याबोनला थेपा गेदीम (राष्ट्रिय परिषद्) मुला । ३५ युल्ला च्याबोनकादे ७० भोट युवा जोडला च्याबोनकादे, ४० डोडखेरला च्याबोनकादे देन ७०० नाम्साला पर्यवेक्षक मुवा लासी ८८० च्याबोनकादे थान्सी चु ग्हेन्दुन स्हेड्बाला मुला । नेपाल क्योडदेन युल्ला च्याबोन कादेला मीनकादे अनुसूचीरी पीन्वाला मुला ।

१.४. सञ्जालला गे (दायित्व)

संविधानसभा चुनाव, २०६४ दा थुम्नालाबादा ह्राडला चुनाव च्याबागे ह्राडबाड, आफेबा, खारोडवा (तटस्थ) च्याबोन ग्याम्से लातोबा गेनुन नाबाला मुला । जियोगसे ह्राडला गे योना ख्युप्ता लाबादा च्याबादा हो लादो मान्सी गी गेदीमनु स्हेड्सी गे लाबान खावा मुला । चुसे संविधानसभाला चुनाव च्याबादा नेपाल क्योड, युल, चुनाव जोड देन नाम्सा आसेम डोडखेररी च्याबोन दाम्बा गे लाबा मुवा । चोरोडलेन जियोगसे चुनाव च्याजीन्वादेन ह्राडला ताम स्योस्यो निर्वाचन आयोग देन छ्याम

ग्लेठीम चीछोग देन स्यान्दो तोबा ग्लारी पीन्वा देन छाडमान डोन्छाड थान्वान खावामुला । चोते ओहीन चुसे हाडला गेकादे आफेवा हाडवाड देन आम्राडनागीले थान्सी हाडला गे लावान खावा मुला । चुरोडलेन संविधान मुल्मी चुनावला डाच्छा देन चुनाव जीन्वा लीच्छा हाडला गेताड देन न्हारेताम आ. प्रतिवेदन पत्रकार ब्रीखेनकादे हूप्सी छाडमान डोन्छाड थान्जीन्वा मुला । चुरी थान्वा थुम्दाड स्योस्योदा दान्दे छाडमान डोन्छाड थान्वा ला मुला ।

१.५. सञ्जालला गेदीम

चुनावला च्यावा गे लाबादा देन स्यान्दो तोबा ह्रो लाबादा जियोगला थेपा गेदीम नेपाल कानुन समाज, अनामनगर याम्बुरी थान्वा मुला । च्यावा गेदा ह्रोलाबा देन याडवा सजिलो स्हेड्वादा तोबा म्हीन्दा थान्वा देन ३५ नेपाल क्योड च्यावोन ला गोर्की गेदीमनु स्हेड्वा मुला । काकार मुल्मी स्यान्दो ग्हेन्दन ग्याम थान्सी पाल हिमालय शमशेर जबराला चोहोवाडरी गेखोर स्हेड्वा मुला ।

१.६ थुअीसाडला गेताडकादे

क. चुनाव च्यावादा स्हेड्वा दुअी

१. चुनाव च्यावा गेदा ज्यानासे स्हेड्वादा थेपा गेदीम स्हेड्वा देन तोबा म्हीन्दा कादे थान्वाला मुवा ।
२. च्यावा म्हीला थुअीसाड (सञ्जाल) स्हेड्वादा नेपाल क्योडरी ३५ म्हीन्दा देन युलरी ३५ म्हीन्दा च्यावोन थान्सी थेन्दा लोप्पा मुवा ।
३. छाडमान युल्ला प्रतिनिधित्व लाना २० नामसा दाम्सी, थे नाम्सा ग्हेन्दुनरी गोर्की च्यावोन, छाडमान युल्ला डोडखेर ग्हेदुन्ला पोरी म्हीन्दा न्ही च्यावोन थान्वा गे ताजी ।
४. च्यावा गेदा ल्हीडनीवा र याड्वा स्हेड्वादा थेपा गेदीम ग्याम्से दुअी दुअीरी च्यावारी (अनुगमन) लाबाला ।
५. निर्वाचन आयोगग्याम चुनाव च्यावा याड्वा थुअीसाडकादेदा हूप लासी हाडसे देन स्यान्दोसे सेबाला ताम कीन्वा पीन्वा लाजी ।
६. नेपाल क्योड देन युल्ला च्यावोनकादेदा लोप्खेन (प्रशिक्षक) स्हेड्वादा थेपा गेदीमरी लोप्पा गे स्हेड्सी संविधानसभा सदस्य निर्वाचन पर्यवेक्षण निर्देशिका २०६४ स्हेड्सी छाडमान च्यावोन कादेदा चुबाला ।
७. ग्लेठीम चीछोग, म्ही चीछोग देन सरकारछ्याम दुअीदुअीरी चीसाड चीसी निर्वाचन आयो गछ्याम चीवा गे ताजी ।
८. नेपाल क्योड देन युलग्याम्से नाम्सा देन डोडखेरला च्यावोन कादेदा थेन्नान युल्लरी लोप्पा गे ताजी ।

ख. चुनाव च्यावा

१. जियोगला थुअीसाड, नेपाल क्योड, युल, चुनाव जोड, नाम्सा देन डोडखेरला चुनाव च्याबोनदा चोरोडवा स्हेडबाला (तोकिएको) फर्म ह्राड पाडबाला युल नाम्सा देन डोडखेरला चुनावरी च्याबुड्वा गे ताजी ।
२. चुनाव कुनु थे ग्लाला च्याबोनकादेसे च्यावा गेदा ल्हीडनीवा स्हेड्वादा नेपाल क्योडदेन युल्ला च्याबोन कादेसे च्यावा गे ताजी ।

ग. चुनावला स्योस्यो ओन्वा (विवरण)

१. निर्वाचन आयोगसे चुनाव जीन्वादेन भोट ज्यावा गे च्याजी ।
२. भोट युवा देन भोट ज्यावा गे जीन्वादेन छाडमान च्याबोनला फाराम हूपलाजी तथ्यांक विश्लेषण लावा गे जीन्सी थेला विवरण चु छ्याम थान्वाला मुला ।
३. चुनाव जीन्वाला १५ कुनु न्हाड्री थुन्वा ताम (संक्षिप्त प्रतिवेदन) पीन्तोसेला ग्लारी पीन्छी छाडमानला डोन्छाड थान्जी ।
४. थुम्वा प्रतिवेदन खेन्पो कातेसे स्हेड्जी गेखोररी ज्यानाले खेत्सी च्यासी याड्बाला तामकादेला टारी (आधार) तेत्पाला मुला । चु प्रतिवेदन निर्वचन आयोग, सरकार, नागरिक समाज, देन राजनीतिक दल कादेदा चुसेला मुला । ■

च्याबा-ग्युआ (विधि)

२.१ च्याबा तोवा देन महतो

जाम्बुलीडला स्यान्दो ह्युल देन याड्ला ह्युलरी ताबाला २०५६ ल्होला चुनाव चु थुअीजाडसे छाडमान डोन्छाड थान्वा तामकादे से ठीमकादे पोसी, चुला तामकादे ड्यान्सी ज्याबा ताबा याड्वा मुला । संविधानसभा मुल्मीला चुनाव छाडमानसे डाच्छा तापाताथी चु च्यातोवा मुला । जियोग हाड्वा मोक्कानसे सेबाला ग्हेन्दुनसे पीन्बाला ल्हेड्मो नेपाल क्योडदेन सार्क जोड्रीन लीच्छादा गे ताखाथी पाड्सी चु चुनाव ग्याम सेबाला गोबाला तामसेतादे ज्याबा ताम ताला ।

२.२ च्याबोन देन गे लाबा ग्ला

आम निर्वाचन पर्यवेक्षण (जियोग) से ह्रेड्वा दुधीदा ३५ राष्ट्रिय पर्यवेक्षक, ३५ युलदेन तुन्वादुधीदा ७० चुनावजोड, ४० डोडखेररी देन, ७०० नाम्सारी लासी ८८० म्हीन्दा च्याबोनकादे म्नाडसी च्याबा गे जीन्नालाबा मुला । छाडमान् च्याबोनकादेदा संविधान देन ठीमला ताम लोप्सी निर्वाचन पर्यवेक्षण निर्देशिका, २०६४ स्होसी चुबाला मुवा ।

२.३ च्याबा प्रतिवेदन स्होड्वा ठीम

नाम्सादेन डोन्खोरला प्रतिवेदन ह्युल्ला च्याबोन डोन्छाड पीन्तोवा मुवा थेदा तुन्नालासी युल्ला च्याबोनसे थेपा गेदीमरी पीन्तोवा लाबा मुवा । थेसे नु च्यासी तुन्नालासी जियोगला थेपा गेदीमरी पीन्सी चु प्रतिवेदन स्हेड्बाला हीन्ना ।

छात्सी छेसी दुडाल याड्जीवा ह्युल्सारी संविधानसभा चुनावसे ज्याबा ताबा खाम्ला । जाम्बुलीडरी चुनाव न्होड्नान आन्होडना खनाडनु तापा आरे । ह्याड्ला ह्युल्साला चुनाव होरोडवान ताजी । चुनाव च्याबा दीथी म्नाडबाला स्हे कादे प्रतिवेदन री ब्रीवा मुला । ■

संविधानसभाला ठीमला ताबा ताम (समीक्षा)

३.१ संविधानसभाला ल्हेबारेम (विकास क्रम)

राणा काशी पाल पद्म शमशेरसे संवैधानिक सुधार समितिला मस्यौदाला टारी वि.सं. २००५ वैशाख १ कुनु हेन्छो ताबा लासी वि.सं. २००४।१०।१३ री तेबा (जारी) ला “नेपाल सरकार वैधानिक कानुन २००४” छाड्मान्छे डाच्छाला संविधान हीन्ना तासाओनु थेदा गे लाबुङ्गी । राणा ठीमला लीब्रोला क्रान्ति २००७ री राणा ठीम ब्याड्बा थे दुओलीला ग्ले त्रिभुवन से ल्योनबो गेदीम (मन्त्रिपरिषद्) ला सल्लाह री वि.सं. २००७/१२/२९ कुनु थे कुनु हेन्छोन नेपाल अन्तरिम शासन विधान २००७ स्यावामुबा । ग्ले त्रिभुवनसे २००७ देन २०१० ला ल्हेड्बोरी संविधान सभाला चुनाव लासी पाड्साओनु २०१४ ल्होरी ग्ले महेन्द्रसे “संविधान मस्यौदा आयोग” स्हेड्सी ल्होन्पो गेदीम (मन्त्रिपरिषद्)से ड्यान्नालासी रे २०१५/११/१ री नेपाल अधिराज्यला संविधान २०१५ तेजी । रे २०१७ पुस १ कुनु ग्ले महेन्द्रसे म्हीसे दाम्बा काशी न्होल्पो बी. पि.ला चोहो वाड्री स्हेड्बा सरकार ब्याड्सी शासन ह्राडला यारी थान्सी थे ल्होला पुस २२ कुनु छाड्मान ग्लेठीम चीछोगकादेदा टुड्बा गे लाजी । नेपाल अधिराज्यला संविधान २०१५ ब्याड्सी “नेपाल विशेष व्यवस्था ऐन २०१७ तीजी) थे लीच्छा रे २०१९ पुस १ कुनु “नेपालको संविधान २०१९ बाजी । १०४ ल्होला राणा शासन ब्याड्साओनु ३० ल्हो पञ्चायती हुकुम शासन नातोजी । रे २०३६ ल्होला आन्दोलन लासी जनमत संग्रहरी थुम्जी रे २०४६ ल्हो नेपालीसे आन्दोलन लासी ग्ले वीरेन्द्रसे संविधान २०१९ दा पोसी बहुदलीय ठीम तीजी । थेदुओलीला सर्वोच्च अदालतला ठीमबोन विश्वनाथप्रसाद उपाध्यायला चोहोबाडरी स्हेड्बा “नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७” रे कार्तिक २३, २०४७ रे तेजी ।

ग्ले वीरेन्द्र ला वंश जीन्वादेन ग्ले ज्ञानेन्द्रसे रे २०५९ असोज १८ री डासी खावा काशी ल्होन्बोदा ब्याड्जी । माघ १९ लीच्छा ह्राडसेन कुलुबाड (शासन) लाजी । चुगेसे डाच्छा नीमाओबा म्हीदेन चीछोग कादेदा ग्लाकीन् चीबा दुओी स्हेडेजी आसेस नीस ग्लेठीम चीछोग देन नेकपा माओवादी दा रे २०६२/८/७ री १२ बुँदे ड्यान्वाताम स्हेड्सी २०६२/६३ ला जनआन्दोलन तासी निरंकुश ग्लेला ठीम कुर्जी । चु आन्दोलनला बाडगरी अन्तरिम संविधान २०६३ स्हेड्सी २०६३ माघ १ कुनु हेन्छो तीजी । २०६४ ल्दो जेठ ल्हो न्हाड्री ह्राडबाड आफेबा आलेबा लासी चुनाव लासेला सेम थान्जी । जेठरी, चुनाव आतानी आसेम ०६४ चैत २८ री संविधान सभाला चुनाव लाजी ।

३.२ संविधानसभाला टा (पृष्ठभूमि)

२०६२/०६३ ला जनआन्दोलनसे तेवाला स्हेँ नेपालला अन्तरिम संविधान, २०६३ हीन्ना । धरा ३३ देन १५४, १५४ क संविधानसभा छ्याम थुओीबाला मुबा वीसाम बो ७ संविधानसभा छ्याम थुओीबाला मुला ।

नेपालला अन्तरिम संविधान, २०६३ से २०६४ जेठलारी चुनाव लासेला पाइसी ह्युल्सासे ड्यान्जी । थे संविधानरी मधेसी, दलित, जनजातिदेन महिलाला ताम आयोबा पाइसी आन्दोलन लासी पाइबाला दुधीरी चुनाव आतानी आसेम २०६४ चैत २८ कुनु संविधानसभाला चुनाव ताजी । प्रत्यक्ष चुनाव ग्याम्से २४० म्हीन्दा देन, समानुपातिक ग्याम्से ३३५ देन चुनाव ग्याम्से खाबा आखाम्बा आदिवासी जनजाति दलित ग्याम्से २६ म्हीन्दा लासी छाड्मा लासी ६०१ म्हीन्दा मुल्मीसे प्रतिनिधित्व लाबा संविधानसभा स्हेड्जी । संविधान सभासे डाच्छाला चीसाड जेठ १५ री चिसी नेपालदा गणतन्त्र ह्युल्सा घोषणा लासी ल्हल्सा चोहो (राष्ट्रपति) देन ल्हुल्सा ड्रो चो हो उपराष्ट्रपतिला चुनावनु ताजीन्जी ।

३.३ नेपाला अन्तरिम संविधान २०६३

नेपालला अन्तरिम संविधान-२०६३ नेपालला अन्तरिम संविधान २०६३ दा गीकछा पोबा रे २०६३/१२/३० कुनु न्हीछा पोबा रे २०६४/२/३० कुनु देन सोम्छा पोबा रे २०६५/२/१५ री ताजी । संविधानला धारा ६४ से डाच्छाला चीसाड चीबाला दुधीसे ल्हो-न्ही दुधी पीन्बाला मुला । आसेम ल्हुल्सारी संकटकाल तासी संविधान ब्रीबा आखाम्जी वीसाम संविधान सभा सेन ला डु काप्पा खाम्बा ठीमनु लाबाला मुला ।

३.४ संविधानसभा मुल्मी दाम्बा छीम २०६४

संविधानसभा मुल्मी निर्वाचन ऐन २०६४ चु ऐन संविधानसभा मुदेदोना टीसे मुला । चु ऐनरी निर्वाचन क्षेत्र, प्रत्यक्ष चुनाव, समानुपातिक चुनावला ठीम, भोट च्याबा ताम, गे लाबा म्हेकादे थान्वा ताम, मतपत्रला तामरी, भोट युबा तामकादे ब्रीबाला मुला ।

३.५ संविधान सभा चुनाव नियमावली

संविधान सभासे चुनाव ज्यानाले थुम्खाओ पाइसी चु संविधानसभा चुनाव नियमावली स्हेड्सी तीबामुला । चु नियमावलीरी मतपत्रला ढाँचा, निवेदन, समानुपातिकसे छाड्मान दलित, आदिवासी जनजाति, म्प्रीडम्हीकादे ओड्जी आओड्जी पाइसी च्यावाताम थान्बाला मुला । सद्भावना पार्टीला बन्द सूचीरी पिन्वा रेबोनकादेला मीनरी गोर्की रेबोनदा आतानी पाइसी स्यान्दोला मीन थान्वा मुला ।

युल च्याबोन (पर्यवेक्षक) ला ताम (प्रतिवेदन)

४.१ भ्नापा

भ्नापा युलरी चुनावला दुधी खातेदोना ताम छार्बो सोर्बा गे तावान मुबा । चु तासाधीनु नाम्सादेन आखेत्या आसेमा ग्लारी चु तामरी ता लासेला पाडबा ताम आसेबा मुबा । आयोगसे रे २०६४ फागेन १३ कुनु हेन्छो १९ कुनु दोना चुनावला गेताड स्हेडसाधीनु आदिवासी जनजाति देन तराईला आन्दोलनसे लासी रे २०६४ फागुन २३ कुनु दोना दुधी काप्पाला मुबा । भोट युबा ग्लारी तोबा स्होकादे तोदे मुबा । गोर्की मुबा ग्लारी ६ म्हीन्दा गेबोन देन ओतेन ह्रोव्योनकादे मुबा । छाड्मान ग्लेठीम चिछोगला म्हीकादे ओडबाला मुबा । चुरी आचारसंहिता उल्लंघनला डाज्याड गे आताना छाड्मानसे ज्यानाले गे लाबा मुबा । छाड्मान ग्लेठीमला गेबोनकादे ह्राडला भन्डा देन मोटर जा प्रयोग लाबा मुबा । शान्ति सुरक्षा ज्यावान मुबा जनपथ, सशस्त्र, देन म्यादी पुलिस थान्वा मुबा । नाम्सारी थेनीमा कोर्बानु मुबा । डाज्याड घटना आतासाधीनु रे २०६४ चैत १ देन २ कुनु संघीय लिम्बुवान राज्य परिषदसे लाबाला मेची टुड्वा गे ताबा मुबाविसाम चैत ११ कुनु भ्नापा चोकरी केपी ओलीला मोटरसे माओवादीला मोटरसाइकल भयालीला प्राबाला म्हीदा अुड्वा पाडसी जाजाकार तामठुल ताबा मुबा । गुबा गे ज्यावा मुबा । चैत्र २९ कुनु दीनीरी रे ३० री भोटच्याबा ग्लारी च्याबोनदा नीबादा १५ मिनेट काबा मुबा । नाड्साल आरेबाधी भोट च्याबा गे स्थगित लाबामुबा । भोट च्याबा गेरी खाल्लान ताम आक्षेनी । भद्रपुर नगरपालिका क्षेत्र ३ री म्हीन्दा जे गेबोन थान्सी चुनाव ताबा मुबा ।

४.२ मोरड

नाम्सा नाम्सादोना संविधानसभाला ताम थान्वा आरेम । ग्याम स्होवा, चाम स्होड देन जागिर याडबोता तामरी म्हीकादे ताम लाजीबा याड्जी । ग्लेठीम चिछोगला म्हीकादे जुलुस बोर्सी रेबोनला मीन दर्ता लाबारी नीबा मुबा । छाड्मान ग्लेठीम चिछोगला रेबोनसे ह्राड्ला मीन दर्ता लाबा मुबा । भोट युबा म्हीसे ह्राड्ला पार्टीला चिन्हनु आसेबा याड्जी । ल्हानानसे जुम्पार (ल्याप्चे) लाजी । ६०% भोट ताधीजी । चुसे म्ही सेमहेन्छोन ताड्बाला मान्तोमुला । भोट युबा गे ज्याना ताखाधी पाडसासीनु तोदे आतानी । भोट युबा ग्ला थारेड मुबा । विराटनगर नगरपालिका वडा नं. १ देन २ ला भोट युबा ग्ला ल्हानान जाजा मुबा । चुरी ६ ग्ला थान्तोसेला मुसाधीनुन २ जे मुबा । आचारसंहिता ज्यानाला आड्यान्वा याड्जी । मोटर साइकल, मोटरसाइकल भयाली, ताकी, फोरे गन्जीसे आचारसंहिता आड्यान्वा याड्जी । गुबा गे फीरक्याप ज्यावा म्हाड्साधीनुन न्हाड्डी लोड्वा मुबा माओवादी पार्टीसे । भोट च्याबा ग्लारी रेबोन २, एजेन्ट ता नीबुड्वा मुबा । अन्तर्राष्ट्रिय च्याबोन, सञ्चार कर्मिदान नीबुड्वा मुबा । च्याबा म्हीसे स्पान्दोदा मतपत्र थुर आपिन्वा मुबा । ग्ला सोमला भोट दोड्सी च्याजी । प्रत्यक्षला जीनवादेन समानुपातिकला भोट च्याजी । वैशाख ५ कुनु परिणाम तेजी ।

४.३ सुनसरी

भोट युवा म्हीकादेसे थे तामरी सेवा पाड्वा मुबा । चेकचेक ग्लारी दलित जनजातिसे आसेबा पाड्साथीनु भोट युवा तामजा सेवा मुबा । छाड्मान ग्लेठिमला रेबोन कादे जुलुस बोर्सी हाड्ला मीन दर्ता लाबा मुबा । छाड्मानसे भोट युवा सेम लाबा मुबा । डुड्गारी खात्सी भोट युवा श्रीलंका गाड् ग्याम्से भोट युवा वीसाम प्रकाशपुर केन्द्ररी आपा सीबा म्हीनेन भोट युवा मुबा होरोडलेन स्होरी ७.०० बजे कोला न्हासी २.०० बजे भोट युवा खावा मुबा । ६३% भोट ताथीवाला मुबा विसाम ६.५% भोट न्होड्वाला मुबा । भोट युवा ग्ला छाड्मान्दा ज्याबासे स्होबा मुबा । आचारसंहिता ज्यानाले आड्यान्जी । चेकचेक ग्लारी च्याबोन कादेसेन आचारसंहिता आड्यान्जी । चु युल्ला चेक चेक ग्लारी छात्पा छेबा तासाथीनु छाड्मान्नी गुवा ज्याबा मुबा । धरान वडा नं. १२ ला पब्लिक हाईस्कूलरी मतपत्ररी मतदान अधिकृतसे सही आलाबाला मतपत्र याड्वाला तापाथी भोट युवा गे छीन्नी काबाला मुबा । चुनाव कुनु डाच्छा ल्हानान ग्लारी ग्लेठिम गेबोनकादे छात्पा छेबा मुबा । इनरुवा क्षेत्र नं. ५ ला रामनगररी मधेसी जनअधिकार फोरम देन कांग्रेसला गेबोन कादे म्हीन्दा ४ मद्दौरा (घाइते) ताबा मुबा । आसेम म्हीन्दा गी गंगादास बीपी अस्पतालरी सीबा मुबा । भोट ज्यानासे च्याजी । क्षेत्र नं. २ री राप्रपाला गेबोनकादेसे खैलावैला लासी भोट च्याबुडनी आसेम वैशाख ३ गते जे भोट च्याजी ।

४.४ धनकुटा

घण्टा सोम प्रासी खासी आकाथीनुन दुथी रेम्री चीसी भोट युजी । रेबोनसे जुलुस बाजी हाड्ला मीन दर्ता लाजी । भोट युवा ग्ला छाड्मानला गुड्री ताना स्हेड्वा याड्जी । ग्लेठिम गेबोनकादे हाड्हाड्न्हाड्री तामफुल लासी ज्याबा लाजी । छोर्बा सोर्बा दाम्बा गेरी माओवादी डाच्छा मुबा । आचारसंहिता छाड्मान ग्लेठिमचीछोग ग्याम्से ओतेओतेन आड्याड्वा मुबा । गुवा गे ज्याबा स्हेड्वा मुबा । चुनाव क्षेत्र नं. १ री राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी राथीबा (कम्जोर) मुबाथी भेडेटार देन बुँदी मोरड नाम्सासे स्यान्दो ग्लारी एजेन्ट थान्वा आरेबा मुबा । माओवादी देन एमाले जे छाड्मारी एजेन्ट मुबा । वाईसीएल ग्याम्से लोड्सी चेकचेक ग्लारी एजेन्ट चीबा आरेबा मुबा । क्षेत्र नं. २ ला भीरगाउँ नाम्सा वडा नं. ४ ला दीपक दाहालदा सुड् गाप्पा डोआसेबा म्हीकासे बोर्सी थेला सीबा ल्हुथी नाम्दाराड (न्हाड्गार) चैत २४ कुनु स्याप्पाला मुबा । सूर्यबहादुर थापाला गेबोन कादेसे स्याप्पाला मुबा । सूर्यबहादुर थापाला गेबोन कादेसे टांगा चुसी भोट ह्रीपा पाड्सी वाईसीएलले स्युर्बा मुबा । माओवादीसे चुनावरी आतोबा गे लाबा पाड्सी एमाले, कांग्रेसी, देन राजपाले निर्वाचन गेदीमरी उजुरी लाबा मुबा । चुनावरी चेक चेक ग्लारी छाप्पा क्षेत्र तासाथीनुन चैत २९ कुनु म्हुनाड ८.०० हेन्छो भोट च्यासी रेनीड्दाड् जीन्वा मुबा ।

४.५ उदयपुर

चु युल्ली चुनाव ज्यानाले ताजी । च्याबोन कादेसे ज्यानाले च्याबा मुबा । ५४.५४% भोट ताथीबा मुबा । चु युलरी माओवादी, कांग्रेस, एमाले, माले, संयुक्त, राष्ट्रिय जनता पार्टी देन जनमोर्चा नेपालला रेबोन रेबाला मुबा । चुनावला छोर्बा सोर्बा ज्यानासे ताबा मुबा । चेक चेक ग्लारी म्हीकादे लोड्साथीनु ग्लेठिम चीछोगसे आचारसंहिता ड्यान्वा मुबा । क्षेत्र ३ री ५५% भोट ताड्साथीनुन ५.४०% भोट न्होड्वाला मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यानासे स्हेड्वा मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यानासे स्हेड्वा

मुबा । गुबा गेनु ज्यावा मुबा । दीनला २ बजेन भोट युजीन्वा मुबा । छाड्मान हाडबा ग्लेठीम चीछोगले सार्वजनिक सगरी साधन थोबोला मुबा । स्यान्दो दलला डोन्छाड माओवादीसे चेक चेक बाड लाबा मुबा । माओवादीसे नाम्सारी थेन्दा भोट आपिन्छाम काड कुसेला, थेन्से आडासाम चुनावला परिणाम आड्यान्छेला पाड्पा पाड्सी स्यान्दोदा चीछोग कातेसे आरोप लाबा मुबा । माओवादीला ग्लारी गुबा गे ज्यावा मुबा चुनाव ज्यानाले जीन्जी । चैत्र २० कुनु उदयपुर त्रियुगा नगरपालिका वडा नं. ११ लालपता चीबा एमाले गोबान खड्गप्रसाद ओलीला गुबा खाबा गेबोन देन नाम्साला म्हीकादे छेवा मुबा । चैत्र २३ कुनु एमाले रेबोन अशोक राईदा डुडीसी बोर्वा मुबा । भोट च्यावा गे ज्यानासे ताजी । भोट च्यावा दुडीरी च्याबोन कादेदा न्हाड्डी नीबुडबा मुबा । थेरी आज्यावा गे आतानी ।

४.६ संखुवासभा

चु युल्लरी ग्लेठीमचीछोग देन स्यान्दो ग्हेन्दुन कातेसेनु चुनावला छावा सोर्वा गे लाबा मुबा । भोट खारोड्ले युबा ताम आसेना म्हीकादे तोरमार ताजीवा मुबा । रेबोनला मीन दर्ता लाबादा तानु दुडाल आम्राड्जी । संविधानसभाला चुनावला ताम ल्हाना आसेसाधीनु भोट युबा तामरी थेनीमा गीक मुबा । संविधानसभासे जाति, जनजाति, आदिवासी, दलितसे याड्ताम थाडसेला तामरी थेनीमासे सेबाला मुबा । भोट युबा ग्ला १६० मुबा । भोट युबा ग्लारी खेप्पा, खुयु देन आखाम्बा म्हीदा योना युबा ग्ला स्हेड्बा आरेवा मुबा । स्यान्दो ग्लेठीमचीछोगसे माओवादीसे आचारसंहिता आड्याड्बा पाड्सी स्यान्दोसे पाड्बा मुबा । चुनावरी गुबा गे ज्यावा मुसाधीनु म्हीला सेमरी लोड्बा स्हे जा मुबा । चुनाव ज्यानासे ताजी । भोट च्यावा ग्लारी चेक चेक ताम आडीकसाधीनु भोट च्यावा गे जीन्जी । थेरी ग्लेठीम चीछोग, च्याबोन कादेसे आचारसंहिता ड्यान्वाला याड्जी ।

४.७ सप्तरी

ग्याकर युल्ला आन्दोलन चुरी डोन्छाडनु म्नाड्जी । चु युल्ली तुम्बाक थोवा म्हीला ल्हाना बाड्ग म्नाड्जी । चु आन्दोलनसे संविधानसभाला तामरी म्हीसे ज्यानासे गोवाला मुबा । भोट मुबा सेम मुसाधीनुन लोड्सी म्हीसे आकाधी भोट आयुनी । त्रिकौल नाम्साला स.प्र.वि. ग्लारी भोट युबा म्हीदेन रेबोनकादे खालान आरावाधी गेबोन (कर्मचारी) से जे समानुपातिकरी भोट युजी । रेबोनसे फागुन १३ कुनु देन २३ कुनु लासी भ्हीराम मीन दर्ता लाजी । लोड्नालाबा ग्लारी ख्लासी स्यान्दो ग्लारी चुनाव ज्यावा ताजी । भोट युबा ग्ला ज्यावा मुबा । म्हीडकोला देन हेडबोकोलाला ल्होलोल्होलो ग्ला स्हेड्बामुबा । दीनीला छाप्पा काबादा त्रिपाल छेड्बाला मुबा । आचारसंहिता ज्याले खाल्छेन आड्यान्जी । गीक्ला मीनरी स्यान्दोसे भोट युजीवा मुबा । क्षेत्र नं. २ लाख भधुवापुररी भोट युबा ताड ब्याड्बाताधी चुनाव लेबा मुबा । क्षेत्र नं. २ भ्हीले समानुपातिक मतदान अधिकृत सेसही आलावाधी चुनाव लेजी वैशाख ३ गते चुनाव ताजी । चुनावला कुनु हेन्छो स्यान्दो ज्याबान ताजी । सुरक्षाकर्मीसे ज्यानासे गुबा गे लाजी । लोप्खेन चुनावरी नीबाताधी ज्यानाले ठीमहाड स्योस्यो आसोवासे भोट च्यावा गे गाडीजी । रे २०६५/१/१ कुनु हेन्छो तीप्पाला भोट च्यावा गे १० दिन लीच्छा जे जीन्जी ।

४.८ सिरहा

चुनाव डाच्छा चु युल्ला दुधी लोड्वा मुबा । मधेसवादी दलदेन फागुन १६ कुनु ताम डीक्पा देन चुनाव ताजी । मधेसवादी दलकादेला आन्दोलनसे ग्लेठीमरी तोरमार ताजी । च्याङ्नासे च्याङ्ना मुबा मुसहर भाँगड, डुम कादेदा माओवादीसे ह्राङ्गला डाम्पी बासी ल्हानान ताम सेना लाजी । थेधीला साम्हीसे ल्हाना स्यान्दो ग्लासे खाबाला म्हीसे सेबाला मुबा । लीच्छा ताबाला ह्ठीकादे चुनावरी ल्हाना सेम मुबा आयाङ्गी । चुनाव तालाकी आता पाङ्गी थेनसे मान्बाला मुबा । ल्हाना ह्राङ्गला यादवकादे चीबा युल तापाधी थेनी ग्लाकी ताबा मुबा । भोट युवा ग्लारी गुबा गे ज्याबा मुबा थेरी, क्युधी, त्रिपाल देन तारबारसे गुबाला मुबा । आचारसंहिता ज्यानासे ड्यान्वा आरे मुबा । मीन आरेसाधीनुन भोट युजीवा मुबा । संसदवादी, देन मधेसवादीसे बो कीन्वाधी चुनावरी छात्पा छेवा ल्हाना आतानी । भोट युवा कुनु क्षेत्र १ ला सोनमति मभेवेरारी । एमालेला गेबोन कादेसे बुथ ह्राङ्गला यारी कीन्वादेन घण्टा १ भोट युवा गे काजी । क्षेत्र २ तेनुवापाटी सोहपुर प्रा.वि.री म्ही छेसी चुनाव लेजी आसेम वैशाख ५ कुनु चुनाव ताजी । ल्हानान ताम आडीम्साधीनु चुनाव ताजी ।

४.९ धनुषा

संविधानसभादा डेन्ड्राड थान्जी ताबाला मधेसवादीला आन्दोलनसे २०६४ चैत्र हेन्ड्रो धनुषा युल्दानु आपीत्नी । पुलिससे अस्पतालरी टानाकीले अश्रुग्याससे रोप्ची । आन्दोलनसे लासी फागुन १३ कुनु रेबोनसे ह्राङ्गला मीन दर्ता लाबा आखाम्जी । आन्दोलनरी बार एसोसिएसन, पत्रकार, निजामति, प्राध्यापक, शिक्षक, मजदूर, किसान, छाडमान ओड्वा मुबा । १६ कुनुला डीक्पा तामसे चुनाव लाबा खाम्बा ताजी । भोट युवा ताम ल्हानानसे सेबाला मुबा । रेबोनमारी फागुन १३ कुनु ५० म्हीन्दा, २३ कुनु ११० म्हीन्दासे ह्राङ्गला मीन दर्ता लाजी । चुनावरी छाडमान ह्राङ्गला म्हीसे बोकीन्वा मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यावान स्हेड्वा मुबा । थे ग्लाला म्हीला सेमरी मान्वाह्राड भोट युवा स्हेड्वा मुबा । जाजा ब्राम्माकादेसेनु भोट युवा मुबा । छोर्बा, सोर्बा स्हे आचारसंहितासे तोर मुबा । भोट युवा दुधी कुनु खानाङ्गनु तानानआतानी ज्याबा ताजी । चुनाव लीच्छा ग्याकर युल्ला तुम्वाक मुबा म्हीकादेसे म्ही सात्पा सेवा गे लाबानमुला । चुनाव कुनु म्ही छात्पा छेबासे चुनाव आकानी । चुनाव डच्छा देन लीच्छा सुरक्षाकर्मी दोबादेन छात्पा छेवा गेरी तोर ताबा मुबा । भोट च्याबा गे तिलाधी ताम आडीक्पा चेक चेक गाधीजी ।

४.१० दोलखा

चुनाव डाच्छा स्यान्दोसे ल्हाना माओवादी बाड मुबा । चैत्र २१ कुनु नेसे सहरे नाम्साला डाच्छाला चोहो देन एमालेला गोबोन ध्वज खड्काला दीमरी मेसे खोजी । चु गे नेपाली कांग्रेसले लाबा पाङ्गी मान्बाला मुला । माओवादीला जनयुद्धसे लोप्सी नाम्सारी मोकनसे ग्लेठीम ताम सेबाला मुबा । थेसेलासी संविधान सभारी बो कीनवादा म्हीसे सेम हेन्ड्रोन मान्वा मुबा । चुनावरी रेबोन कादेसे ह्राङ्गला मीन ज्यानाले ठीम ह्राङ्गला दर्ता लाबा मुबा । चुनाव आतामु पाङ्गी फ्युक्पासे आकाधी प्राङ्गवो कादेला सेम खोबा मुबा । धेनीमासे खराडलेन पाङ्गी बीसाधीनु चुनाव तातोबामान्बाला मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यानासे स्हेड्वा मुबा । माओवादी ग्याम्से भोट युवा चुड्वा (क्याम्पचर) लाजी बीसी एमाले देन कांग्रेससे उजुर लासाधीनुन निर्वाचन आयोगसे थे उजुरी खारेज लाजी । आचारसंहिता चेक चेक जे ड्यान्वा

मुबा । भोट युवा म्हीरी ब्राबाकोला आकाशी मुबा । ग्ला ग्लारी एमाले, कांग्रेस देन माओवादीला गेबोन कादे छात्पा छेवा मुबा माओवादीला २ गेबोन नाबा ताबा मुबा । भोट युवा कुनु चु युलरी छाप्पा छेवा आतानी भोट ज्यानासे च्यावा मुबा ।

४.११ चितवन

म्हीकादे ग्लेठीमचीछोगसे संविधानसभाला तामरी ज्यानाले गोना लाबालाम्बा आरेम । कयूशी, ग्याम, चाम, बासेला स्होसेला पाइसी भोट ह्रीबाला म्नाइजी । निर्वाचन आयोगला ठीमहाड रेबोनसे हाडला मीन दर्ता लाबाला याइजी । संविधान सभाला चुनावला ताम ज्यानासे आगोसाशीनु भोट पीन्वादा म्हीकादे आकाशीनु खाबाला मुबा । भोट युवा ग्लारी गेबोन तोदे आरेबा याइजी ह्रीबोन च्याइना ताजी । ल्हानान ग्लारी खेप्पा खुयु देन आखाम्बा मादा भोट युवादा ल्होलो रेम स्हेइबा आयाइजी । भोट युवा ग्ला ज्यानाले गुबा आयाइजी । नेपाली कांग्रेससे स्यान्दोसे ल्हाना आचारसंहिता आइयान्वाला पाइजी । आचारसंहिता तीसीनु ढड्डाधारी पाइपा ग्लारी चुनावला गेताड स्हेइजीवा मुबा । कांग्रेससेनु मेघौली नाम्साला १२ ग्लारी स्यान्दोदा भोट युवा गेरी काबा मुबा बीसाम युजीन्वाला भोट मेसे खाडबा याइजी । भोट युवा ग्लारी गुबा गे ज्यावा आरेवा मुबा । चुनाव डाच्छा छात्पा छेवा तासाशीनुन चुनाव कुनु मेघौली नाम्साले स्यान्दो ग्लारी ज्यावान ताजी । ल्हानान ग्लेठिम चीछोग कादे छात्पाछेवा मुबा । राप्रपा नेपालला भरतपुरला गेदीम मेसे खोना लाबा मुबा मेघौली नाम्साला १२ ग्लाला चुनाव २०६५ वैशाख ३ कुनु जे ताजी । भोट च्यावा ग्लारी च्याबोन, पत्रकार खालादान नीपीन्नी । भोट च्यावा दुशीरी नाइसाल सीवान खावान ताजीवा मुबा । दोसी दोसी भोट युवा नु म्नाइजी ।

४.१२ मकवानपुर

संविधानसभाला तामरी भोट युवा म्हीकादेसे ल्हाना च्याइना सेवाला मुबाचीम । २८ कुनु भोट युदोबा ताम छाइमानसे सेवाला याइजी । चु युलरी ६१.६६% भोट ताशीजी । निर्वाचन आयोगला ठीम हाडलेन रेबोनसे हाडला मीन दर्ता लाबा याइजी । भोट युवा ग्ला ज्यावान मुबा । छाइमान ग्लेठिम चीछोगले चीसाड चीसी ज्याना लाबाला याइजी । आचारसंहिता इयान्वाला मुबा । गुबा गे च्यावान मुबा । चुनाव ज्यानासे ताजी । जाजाकार छेवा छाप्तासे स्यान्दो डाज्याड आज्यावा तानु आतानी । भोट च्यावा ग्ला ज्यावान मुबा । चुनाव ज्यावानसेन जीन्जी ।

४.१३ ललितपुर (हेराड)

हेराड युल्ली भोट युवा म्हीकादेसे ज्यानासे गोबाला याइजी । रेबोने निर्वाचन आयोगसे पाइबा हाड हाडला मीन दर्ता लाजी । भोट युम्याडवाताशी म्हीकादे ताइबाला मुबा । चुनावला गेबोन, ह्रीबोनकादे आयोगसे पाइबा हाड मुबा । म्नीडकोला देन रेम्बोकोला ल्होलो ल्होलो रेमरी राप्पाला मुबा । छाइमा २३५, ३२८ री १५७८९७ भोट ताशीवा मुबा । भोट युवा ग्ला गुबा ज्यावा मुबा । चुनावरी आज्यावा आतोवा गे तीलाशी आतानी । भोट च्यावा ग्ला ज्यावा मुबा ।

४.१४ काभ्रे

याम्बुसे डामतेन गोबोन काते चीवा ग्ला तापाथी चु युल्ला म्हीसे ज्यानासे गोबाला युवा । ग्लेठीम गोबोनसे ल्हाना भोट युवा म्हीसे गोवा मुबा । रेबोन काटेनि ह्राडला मीन आयोगसे याड्वा ह्राड दर्ता लाजी । म्हीकादेसे संविधानसभा गोबाला मुबा । रेडियो, टिभी, एफएम री ल्हानान ताम खावा मुबा । भोट युबाला ज्यावान मुबा । खानाडनु छेवा छाप्या आतानी । आचारसंहिता मोककान/छाडमानसे ड्याम्बा मुबा । च्याबोन कादे मोटर नीवा ग्लाजेरी नीजी । गुवा गे ज्यावामुबा । चुनाव खानाडनु आकानी । भोट युवा ताड ज्यानासे बाजी । भोट नु ज्यानाले च्याजी ।

४.१५ धादिङ

नाम्सानाम्सा हेन्छोन म्ही ताडसी भोट युवाथी खावा मुबा । स्ह्योरी ४ बजे हेन्छोन भोट युवा रे मरी राप्पाला मुबा । आयोगसे पाड्वा ह्राड रेबोन कादेसे ह्राडला मीन दर्ता लाजी । भोट युवा म्ही सोनाम मुसाडनु गोबाला मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यावान मुबा । चेक चेक ग्ला ख्लासी आचारसंहिता ड्यान्बाला याड्जी । चुनाव डाच्छा गुवा गे ज्यावा आरेबा मुबा । चुनाव छोर्बा सोर्बा दुधीरी छात्पा छेवा मुबा । वेदेनी नाम्सा वडा नं. ४ कोइतीखर्करी चैत ७ कुनु माओवादी देन एमालेला गोबोन छात्सी एमालेला ३ देन माओवादीला १ गोबोन नावा ताजी । होरोडलेन बसेरी नाम्सारी कांग्रेसला भक्तबहादुर लामा नावा नाजी । चुनाव कुनु चेक चेक ग्लारी छात्पा छेवा तासाथीनु भोट च्यावा गे ज्यानाले ताजी ।

४.१६ सिन्धुपाल्चोक

चुनाव सेम्से मान्वाह्राड ज्यावा ताजी । छाडमान भोट युवा म्हीदा भोट युतोबा पाड्सी गोबाला मुबा । हेम्बोकोलासे ल्हाना म्हीडकोलासे भोट युवा म्हाड्जी । रेबोन कादेला मीन दर्ता लावाकुनु एमाले देन माओवादीला गोबोन छात्पा छेवा मुबा । न्होला लाजी १५ म्हीन्दा नावा तावा मुबा । ल्हालान गोबोनसे लीच्छा ज्याना लावा मुबा । भोट युतोबा ताम ल्हानासेन गोवा मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यावान मुबा । स्यान्दोला मीनरी भोट युवानु म्हाड्जी । चुनाव ज्यावान तासाथीनुन म्हीला सेम न्हाडरी लोड्वा मुबा । माओवादीला गोबोनसे स्यान्दोला गोबोन तानु पाड्वा आखाम्बा दुधी मुबा । आचारसंहिता ज्यावान मुबा । गुवा गे ज्यावा आरेबाला । चुनावरी माओवादी बाड मुसाथीनु फेवालेवा आरेमुबा । क्षेत्र नं ३ ला शिखरपुर नाम्सारी माओवादीसे जे भोट युवा मुबा । राप्रपाला रेबोन पशुपति शमशेर राणादा चुनावरी नीआबुडना काबाला मुबा । भोट च्यावा गे ज्यानाले जीन्जी । च्याबोन देन पत्रकार मादा च्यावारी पीन्वा मुबा ।

४.१७ नुवाकोट

संविधानसभाला ताम छाडमानसे गोबाला याड्जी । थारेड थारेड नाम्सारी आदिवासी, जनजाति, दलितसे न्हाडदोना आसेसाथीनु भोट युतोबा तामजा सेवा मुबा । ग्लेठीमचीछोग देन ह्राडबाड रेबोन कादेसे ह्राडला मीन आयोगसे पाड्वाह्राड दर्ता लाजी । संविधान सभाला ताम छाडमानदा गोना आलावाथी १०% म्हीसे चुनावदा ओत्ते सेम आपीन्वा म्हाड्जी । भोट युवा ग्ला आकाथी तापाथी गोकें ग्लारी ११५० म्हीन्दासे जे भोट युवा ताथी भोट युवादा खाम्बा ताजी । भोट युवा ग्लारी

च्याबोनदा नीपुड्जी । फीरक्याप ल्हुल्साला च्याबोन च्याड्ना मुबाथी छाड्मान ग्लारी च्याम्याड्जी । गुबा गे डाच्छालासे ल्हाना ज्यावा म्नाड्जी । ह्युल्ला १ मदानपुर नाम्साला क, ख, ग, घ देन ड केन्दरी भोट युआम्याड्नी । थेला चुनाव वैशाख ५ री तावा मुबा । भोट युबा ताड खीप्पा (सील) आरेवा मुबा । युल १ ला मदानपुर नाम्सारी नेपाली कांग्रेससे भोट युबा ताड व्याडवादेन छेबाला मुबा । थे ग्लारी २०६५/१/१५ री दोसी चुनाव तावा मुबा ।

४.१८ तनहूँ

भोट युबा गे लोप्साधीनु भोट युबा ज्यावाले सेबाला आयाड्नी । ग्लेठीमचीछोगला रेबोनकादेसे आयोगसे पाड्वाह्राड ह्राडला मीन दर्ता लावा मुबा । संविधान सभाला ताम म्हीसे ज्यानाले गोबा आरेम । चेक चेक भोट युबा ग्ला जाजा डेन थारेड मुबासे स्यान्दो ताम ज्यावान मुबा । आचारसंहिता ज्यानालेन ड्यान्वा मुबा । चुनाव छोर्वासोर्वा दुधीरी ह्युल १ री चेक चेक ग्लारी छात्पा छेवा तासी म्ही नावानु तावा मुबा । ह्युल २ देन ३ री ज्यावान ताजी । चेक चेक ग्लाला ताम ख्लासी गुबा गे ज्यावान मुबा । भोट च्यावा गेरी ग्लेठीमचीछोकला गेबोन काते थान्छी डाच्छा भोट खारोडले च्यासेला पाड्वा ताम स्हेड्जी । गेबोन, पत्रकार, च्यबोनला डेन्छाड भोट च्यावा गे तीत्जी । भोट च्यावा गे ज्यानाले जीन्जी ।

४.१९ गोरखा

भोट युबा म्हीकादेसे संविधानसभाला चुनावला ताम ज्यानाले गोबाला याड्जी । ग्लेठीमचीछोगला रेबोनकादेसे निर्वाचन आयोगसे पाड्वा ह्राड ह्राडला मीन दर्ता लाजी । भोट युबा ग्ला ज्यावान मुबा । म्हीकादे ह्राडह्राडनु संविधानसभाला चुनावरी वो कीन्वा मुबा । छाप्पा दीनीरी भोट युबा म्हीकादे कुटिसी रेमरी राप्चीवा मुबा । भोटयुवा ग्ला आकाथी ड्राडवा लोप्खाडरी मुबा । ग्ला डाज्याड मुबाथी भोटयुवामादा खावानीबादा ज्यावा तापा मुबा । चेक चेक ग्ला ख्लासी आचारसंहिता छाड्मानसे ड्यान्वा मुबा । चु युल्ली गुबा गे ज्यावा मुबा । खाल्वे डासेला पाड्सी प्रासाधीनुन छात्पा छेवा आतावी । चु युल्ला युल ३ ला जाडरी माओवादीसे कांग्रेसला गेबोनला डोसेवा स्यो स्यो (परिचयपत्र) डेवा पाड्वादीथी थे ताम माओवादीसे आड्यान्नी । भोट च्यावा ग्लारी ह्युल्सादेन फीरक्याप ह्युल्साला च्याबोन कादेदा च्यावापीन्वा मुबा । युल २ री भोट युवाम्ही ८५,२४३ री डा. बाबुराम भट्टराईसे ४६,२७२ भोट याड्वा मुबा ।

४.२० स्याड्जा

चु युल्ली चुनावला नाम ल्हानासेन छोर्वा, सोर्वा गे लासाधीनु ग्ला न्हीरी भोट पीन्तोवा तासी ओते ज्यावा आतानी । आकाथी ह्राडवा म्हीकादेसे गोर्की जे मतपत्ररी भोट युसी फीरक्याप खावा म्नाड्जी । युल १ री २३३३ (४.४३%) युल २ री २४७१ (५.११%) देन युल ३ री २१४४ (४.०८५%) भोट न्होड्जी । छाड्मान ग्लेठीमचीछोगला रेबोन कादेसे निर्वाचन आयोगसे पाड्वा ह्राडलेन ह्राडला मीन दर्ता लाजी । डाच्छाडाच्छा डानालासी पीत्पाला मुल्मीकादेसे युल्दा तानु आलावाथी म्हीकादेरी भोट युबा ओते आयाड्नी । भोट युबा ग्ला छाड्मानलान गुड्री ताना स्हेड्बाला मुबा । भोटयुवा ग्लारी गुबा गे ज्यावान मुबा । स्यान्दो पार्टी ख्लासी माओवादीसे आचारसंहिता चेक चेक आकाथी

आइयान्वा याइजी । थेरी दोसी दोसी भोट युवा मुबा । गुवा गे ल्हानान ज्यानाले स्हेडबाला मुबा । चु युलरी छात्पा सेवा तीलान आतानी । थारेड थारेड ग्लासे बाबाला भोट युवा ताडकादे गेबोनकादेसे म्हनाइनुन निर्वाचन अधिकृतदा पीन्जीबा मुबा । २८ कुनु म्हनखुम चु गे ताजी । रेबोन, च्याबोनकादे आकाशी तासी भोट च्यावा गे तीलाशी गाशीजी । खारोड तासाशीनु भोट च्यावा ज्यानाले जीन्जी ।

४.२१ कास्की

युल्सा २, ३ देन ४ ला म्हीकादेसे चुनाव आता आसेम तासाशीनु रोप्पा, छेवा सेवा ताला मान्वा मुबा । ओरोड मान्साशीनु तानु आताजी । राप्रपा नेपालला चोहो कमल थापासे ग्लेदा ज्यावा पाइबाशी पोखरारी छात्पा छेवा तावा मुबा । संविधानसभा चुनावला ताम ल्हाना हाइवानसे गोबाला मुबा । ओरोडतापाशी बोकीन्वा म्ही ल्हाना मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोनसे तोबा दुधीरीनुन हाडला मीन आयोगरी दर्ता लावा मुबा । म्हीकादे न्हाड न्हाडरी लोडसाशीनु भोट युवादा सेम मुबाशी खानाडनु तानु आतानी । भोट युवा ग्ला ज्यावा मुबा । आचारसंहिता आइयान्वा तामरी स्यान्दोसे माओवादी डाच्छा मुबा । ह्युल्सा फीरक्याप नीवा म्हीला मीनरी भोट युवा गेरी माओवादी डाच्छा मुबा । एमाले देन कांग्रेस से ल्हेवा गे लाल देन टांगा पीन्ना पाइसी भोट ह्रीबाला मुबा । गुवा गे ज्यावा मुबा । चुनाव ज्यानाले तासी । भोट च्यावा जे ज्यानाले जीन्जी ।

४.२२ नवलपरासी

संविधानला ताम छोर्बा सोर्बा मुबा । चुरी हाडहडाला ग्योशीरी चुनाव छोर्बासोर्बा मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोनकादेसे फागुन १३ कुनु देन २३ कुनु लासी हाडहाडाला मीन दर्ता लावा मुबा । भोट युवा ग्ला ज्यावान मुबा । छाप्पा खावाशी त्रीपाल कुसी छाप्पा काबा मुबा । आचारसंहिता छाड्मानसे इयान्बाला मुबा । गुवा ज्यावान मुबा । नाम्सारी चा चेक चेक गुवा ज्यावा आरे मुबा । चुनाव डाच्छा वाईसीएलसे एमालेला रेबोन वैजनाथ चौधरीला मोटररी छेक्पा मुबा । चैत्र २४ कुनु कुरमा नाम्सा-३ नेपाली कांग्रेस देन मधेसी जनअधिकार फोरम गुडरी छात्पा छेवा मुबा । थेरी फोरमला ४ देन कांग्रेसला ५ म्हीन्दा । गेबोन नाबा तापा मुबा । चैत १४ कुनु राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टीला रेबोन जीप पाप्सी ३ म्हीन्दा सीवा देन ७ म्हीन्दा नाबा तावा मुबा । छात्पा सेवासे चुनाव आकानी । कर्मचारी से गे लावा आसेवाताशी लोकसेवा निमावि बसन्तपुर तम्सारिट-५ री भोट युवा गे काबा मुबा । भोट च्यावा गे ज्यानाले ताजी ।

४.२३ रुपन्देही

चु युल्सा भोट पीन्वा म्हीकादेसे संविधानसभाला ताम गोबाला मुबा । ग्लेठिम चीछोग, कांग्रेस, एमाले, माओवादी, मधेसी जनअधिकार फोरम, देन तमलोपा हाडबा छार चीछोग कातेला वर्चस्व मुबा । छाड्मान रेबोनसे आचारसंहिता ल्हाना टांगा ग्युर्ना लावा ताम थेवा मुबा । म्हीकादे आसेबा, आखेप्पाला तापाशी संविधान सभाला तामरी ज्यानाले गोवा आरेवा याइजी । भोट युवा ग्ला ज्यावा मुबा । ग्लेठिम चीछोग देन भोट युवा मीकादेसे ज्यानाले ह्री लाबाला याइजी । माओवादीसे आचारसंहिता ज्यानाले इयान्वा आम्रान्नी । ग्यागर ह्युल्सा डाम्री सशस्त्र मधेसवादी दलसे लोड्ना

लासाधीनु आज्याबा गे आतानी आसेम तीड डाज्याड मुबा म्हीसे भोट युजी । गुबोन (सुरक्षाकर्मी) छाडमान ग्लारी पीत्साधीनु म्हीला सेम्जा लोडबाला मुबा । चुनाव कुनु छात्पा छेबा आतानी । भोट च्याबा गे ल्हानान ज्यानाले ताजी ।

४.२४ पाल्पा

चु युलरी एफएम रेडियोसे ज्याबा गे लाबा मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कादेसे हाडला मीन आयोगसे पाडबा हाड दर्ता लाजी । भोट म्हीकादेसे संविधानसभाला ताम गोसी ह्युल्सा फीरकयाप नीबाला म्हीकादेनु खासी भोट युबा म्हाडजी । एफएम सेनु ज्यानाले फुल्जी । भोट युबा ग्ला ज्यावान मुबा । आचारसंहिता च्याडनाजे ड्यान्बाला मुबा । गुबा गे ज्याबा मुबा । २०६४ चैत ७ कुनु ११.३० बजे युल नं. ३ सिद्धेश्वरीरी छात्पा छेबा ताबा मुबा । भोट ज्याबाले च्याजी ।

४.२५ अर्घाखाँची

म्हीकादेसे संविधानसभाला ताम गोबाला मुबा । सर्वनाम नाटक ग्हेन्दुसे नाटक ओन्बाला मुबा । थारेड नाम्साला म्हीदेन दलित कादेसेजा च्याडना गोबाला मुबा । म्हीकादे भोट युबादा सेम हेन्छोन ताड्वा मुबा । आचारसंहिता ज्यानाले ड्यान्बाला मुबा । गुबा गे ज्यावान मुबा । मीन दर्ता लाबा न्हीरे डाच्छा नुवाकोट नाम्सा युल नं. २ री एमाले देन माओवादी गुडरी छात्पा छेबा तासी माओवादीला गी गेबोन सीबा मुबा । भोट च्याबा दुशीजा ज्यावान ताजी ।

४.२६ बाग्लुङ

भोट युबादा म्हीकादे ल्हानान ताड्वा मुबा । नाम्सा नाम्सा दीमदीमरी चुनावला ताम छोर्बासोर्बा मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कादेसे हाडला मीन आयोगसे पाडबा हाडनु दर्ता लाबा मुबा । भोट युबा म्हीसे ज्यानाले गोबाला मुबा । ११० ल्हो योबा पाल्मो विष्णु कार्कीसेनु भोट युबा मुबा । भोट युबा ग्ला ज्यावान मुबा । युल २ ला सर्कवा राडखानी देन युल ३ ला खुँगारी ताम आडिक्ना २८ कुनुला चुनाव काजी । वैशाख ५ कुनुरी ज्यानाले चुनाव ताजी । आचारसंहिता ज्यानाले आडयान्नी । १२ से १६ ल्होला छताउरा मासेनु भोट युजी । गुबाला ताम ज्यावान मुबा । म्ही आसीसाधीनु या युबा गेजा ताजी । भोट च्याबा गे ज्यावान ताजी ।

४.२७ दाङ

दाङ १० ल्हो सशस्त्र द्वन्द्वसे ल्हानान प्रभावित युल हीन्ना । तासाधीनु म्हीकादे कुटीसी टीबाला मुबा । संविधान सभाला ताम आडीक्ना न्होड्बाला शान्ति वार्ता दाडला म्हीदा संविधानसभा सेम हेन्छोन तोबाला मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कादेसे रे २०५४/११/१३ देन २०६४/११/२३ कुनु लासी आयोगसे पाड्बा हाडनु हाड हाडला मीन दर्ता लाबा मुबा । आदिवासी थारुकादे संविधानसभाला तामरी ताड्वा मुबा । रे २०६४/१२/२६ कुनु लमही गोलीकाण्डसे ७ म्हीन्दादा सेवा मुसाधीनु म्हीकादेसे भोट ज्यानाले युबा मुबा । भोट युबा ग्ला ज्यावान मुबा । दलकादेसे आचारसंहिता ज्याबालेन ड्यान्बाला मुबा । गुबा गे ज्याबा आरेबा मुबा । मधेसीदलसे रे २०६४/११/२३ कुनु मीन दर्ता लाबादेन छात्पाछेबा गे च्याडना ताबा मुबा । तमहीरी रे २०६४/१२/२५ कुनु डोआसेवा २३ म्हीन्दादा

माओवादीला ब्योन गेबोनसे चुडसी नागरिक समाजला डोन्साड पुलिसदा पीन्वा मुबा । चु तामरी कांग्रेसला रेबोन खुमबहादुरला गेबोनसे माओवादीला गेबोन खात्पा मोटररी रे २०६४/१२/२६ कुनु गोली रोप्सी माओवादीला म्हीन्दा ७ गेबोनदा सात्पा मुबा बीसाम २० म्हीन्दा नाबा ताबा मुबा । थारेडला भोट हेलिकप्टर ग्याम्से बाबा मुबा । युल १ देन २ री मतदान अधिकृतसे सही आलाबाला मतपत्र याड्वा मुबा । भोट ज्याबा ग्लारी नेपाल ल्हुल्सा फीरक्यापला च्याबोन कादेनु मुबा ।

४.२८ बाँके

चु युलला म्हीकादेदा संविधानसभारी भोट युतोबा पाड्वाताम चेक चेक स्हेमुबा । संविधानसभा लीच्छा ल्हुल्सारी ज्याबा ताला पाड्सी मान्वा मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कादेसे फागुन १३ हेन्छो १६ कुनु दोना देन फागुन २४ लासी न्हीराम ह्राडला मीन दर्ता ल्याबा मुबा । तीराम तासेला संविधान सभाला चुनावरी भोट चुतोबा तामरी म्हीकादेसे सेम हेन्छोन मान्वा मुबा । भोट युबा ग्ला छाडमानला गुडरी ताखात्री पाड्सी स्हेडबाला मुबा । खेप्पा खुयु, आखाम्बा म्हीदा डाच्छान भोट युपुड्वा गे लाबा मुबा । चुनाव डाच्छादेन चुनाव कुनु आचारसंहिता ज्यानालेन ड्यान्वा मुबा । गुबा गे ज्याबा मुबा । रे २०६४ चैत्र ५ कुनु रा.ज.मो. ला रेबोन पाल कमलप्रसाद अधिकारीदा गोली रोप्सी सात्पा मुबा । भोट युबा कुनु खानाड्नु छात्पा छेवा गे आतानी । दुधीरीन भोट युबाला ताड बासी भोट च्याबा मुबा ।

४.२९ सुर्खेत

संविधानसभाला ताम गोनालाबादा ल्हानान गेताड लासाथीनु म्हीसे ओत्ते गोवा आरेबामुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कादेसे निर्वाचन आयोगे पाड्वा ह्राडलेन मीन दर्ता लाबा मुबा । गैरसरकारी संघसंस्थासे स्हेडबाला गेताडसे म्हीदा संविधानसभाला चुनावला ताम, गोना लाबा मुबा । माओवादीला गेबोनकादे ह्राडला चुनाव चिन्ह मुबा क्वान क्वान्छी भोट मुबा ग्लारी नीबा मुबा । गुबा गे ज्याबान मुबा । युल नं. १ ला एमालेला रेबोन ऋषिप्रसाद शर्मादा चैत्र २६ कुनु सात्साथीनु वैशाख ७ कुनु ताबा चुनाव ज्याबान ताजी । चुनाव युल १ ला रेबोन ऋषिप्रसाद शर्माता रे २०६४/१२/२६ कुनु म्हुनाड नः३० री तुम्बाकसे छेक्सी म्हुनाड ९.४५ री सीजी । माओवादीसे ह्राडदा भोट आपीन्छाम कारवाही लासेला पाड्सी म्हीदा ल्होडना लाबा मुबा । भोट ज्याबा गे ज्यानाले ताजी ।

४.३० जुम्ला

कर्णालीला जुम्ला युल लीच्छा ताबाला देन ल्हानान थारेडला युल हीन्ना । आकाथीह्राडवा म्ही प्राड्वा मुबा । आखेत्पा आसेबा म्हीकादे ल्हानान मुला । चुनावरी वो कीन्तोबा तामरी छाडमानसे गोबाला मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोनकादे निर्वाचन आयोगसे पाड्वाह्राड मीन दर्ता लाबा मुबा । भोट युबा ग्ला ज्याबान मुबा । गादे ग्लारीजा गेबोन च्याड्ना तापाथी ज्याबा आतानी । आचारसंहिता ज्यानाले ड्यान्वा आरेबामुबा । ल्हानान ग्लारी माओवादीसे स्यान्दोला म्ही (प्रतिनिधि) आरेबा मुबा । गुबा गे ज्याबा आरेबा मुबा । सात्पासेवा गे आतानी । भोट च्याबा गे ठीम ह्राडनुन ताबा मुबा ।

४.३१ मुगु

चु युल्ला म्हीकादे ग्लेठीम गोबाला मुबा ग्लेठिमला ताम सेसाथीनु चुनावला डाच्छा कुनु बोम्बो ग्याम म्हुदु च्यावादेन सान्दापसेबा गे लाबा मुला । बोम्बो से खाल्से डाला पाड्सी साल्दावसेबा थेदान भोट युबा रीमठीम मुला । फागुन १३ कुनुन ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कादेसे हाड्ला मीन दर्ता लाबा मुबा । लीच्छा तापादेन थारेडला युल तासाथीनु चुरीला म्हीकादे भोट युबादा सेमहेनछो नमान्वाला मुबा । भोट युबा ग्ला ज्यावान मुबा । चेक चेक ग्लारी भोट युबा रेम हेडवाताथी भोट आयुनान म्हीकादे दोबाला मुबा । मुगु जिविसरी म्हीडम्ही गेबोनजे (महिला) भोट युबा गे लाबामुबा । आचारसंहिता ड्यान्वाला मुबा । ९ हेन्छो १४ ल्हो दोना ल्हो योबाला म्हीसेनु भोट युबाला । ग्लेठीम चीछोगला गेबोन कादेसे आता आपाडदे भोट युबादा काबा आखाम्बा ताम पाड्बा मुबा । गुबा गे ज्याबा आरेबा मुबा । चु युल्ली माओवादीसे स्यान्दो ग्लेठिमचीछोगसे भोट द्वीवारी नीबा आखाम्बाला मुबा । चुनाव कुनु तीलान छात्पा छेवा आतासी । भोट च्यावा गे ज्यावान ताजी ।

४.३२ कैलाली

नाम्साला म्हीदा ख्लासी स्याड्दो ग्लाला म्हीकादेसे संविधानसभाला ताम ज्यानाले गोबाला मुबा । ग्लेठीम चीछोगला रेबोन कादेसे चैत १३ देन २३ कुनुलासी हाड्ला मीन दर्ता लाबा मुबा । ल्हानानम्हीकादे भोट युबादा ताड्बा मुबा । भोट युबा ग्ला ज्याबा मुबा । आचारसंहिता छाड्मान्से ज्यानाले ड्यान्वाला मुबा । गुबा ज्यावान मुबा । १-२ ग्लारी जाजाकार ताम तासाथीनु चुनाव ज्यावासेन ताबा मुबा । भोट ज्यावा गे ज्यानालेन ताबा मुबा ।

४.३३ बभाड

एफएम ग्याम्से छोर्बा सोर्बा गे ज्यानाले लाबाला मुबा । ग्लेठीम चीछोगला रेबोन्कादेसे फागुन १३ हेन्छो १७ कुनु दोना हाड्ला मीन दर्ता लाबा मुबा । चुनाव लीच्छा नेपालरी गणतन्त्र ताला पाड्सी म्हीकादे भोट युबादा सेम लाबाला मुबा । चु युल्ली ज्यादी बाहुनजे ल्हाना मुबा । होरोड्बा डाज्याड छात्पा छेपा आतानी । चु युल्ली चुसेनडाला पाड्बा आरेबा मुबा । होरोडतापाथी चुनाव ज्यावान ताजी । गुबा गे ज्यावान मुबा । आचारसंहिता ज्यावान मुबा । चुरी छात्पा क्षेपा आतानी । गुबा गे ज्यावान मुबा । जाजाकार ठोलाबाजी तापासे स्यान्दो डाज्याड आज्याबा गे तानुन आतानी । भोट च्यावा गे ज्यावान ताजी । गोर्की दीमसे गीक भोट युसेला ताम ताजी ।

४.३४ कञ्चनपुर

संविधानसभाला ताम छाड्मानसे गोखाथी पाड्सी ल्हानान गेताडकादे स्हेड्बा मुबा । खलाथी खलाथी संस्थासे सडक नाटकनु ओन्वाला मुबा । ग्लेठीम चीछोगला रेबोनकादेसे हाड्ला मीन ठीमहाड्नु दर्ता लाबा मुबा । म्हीकादे जाजाकार खेत्पादेन सेवा मुबा । होबोनकादेसे दीमदीम नाम्सानाम्सायी नीसी छोर्ना लाबाला मुबा । खालाथी खालाथीसे छाप्नु आपुडना ओसोन्नु भोट युबा म्हाड्जी । भोट युबा ग्ला ज्याबा मुबा । म्हीडकोलादेन हेडबोकोलाला रेम ल्होलो ल्होलो मुबा । खेप्पा, खुथी, आखाम्बा रेमरी टीओताबा मुबा । आचारसंहिता जाजाकार ड्यान्वा मुबा । चुनाव कुनु मोटर खात्आम्याडबा तासाथीनु खाप्पाला मुबा । गुबा गे चेक चेकजे मुबा । न्हुवरी चुनावला ला गी डाच्छान सेना थान्वा

मुबा । ग्याकार ल्हुल्ला सिमाना चुनावला डाच्छा कुनु हेन्छोनटुडबाला मुबा । तानुन डाज्याड छेबा छात्पा आतानी । डाच्छाला कुनु भोट च्याबा ग्लारी पत्रकार, च्याबोन कादेदा नीआयान्नी बीसाम न्हाडगारजा चेक चेक न्हाड्री नीबुडबा मुबा । भोट च्याबा गे ल्हानान गाथीबा मुबा । भोट च्याबा गेरी तीलान आज्याबा ताम आतानी ।

४.३५ डडेल्धुरा

रे २०६४ चैत्र २८ कुनु चुनाव ज्याबाले ताजी । डाच्छा डाच्छाला दुथी म्नाडमादीथी चुनाव आता मान्बाला मुबा । ग्लेठिम चीछोगला रेबोन कातेसे ह्राडला मीन ठीम ह्राडनुन् दर्ता लाजी । भोट पीन्वा म्हीकादे जाजाकार सेबाला मुबा । संविधानसभाला ताम ज्यानाले लोप्पाला आरेमुबा । भोट युबा ग्ला ज्यानालेन स्होबाला मुबा । खेप्पा, खुथी देन आखाम्बा म्हीमादा रेमरी आचीनान भोट युबुडबाला मुबा । आचारसंहिता छाडमानसे ज्यानाले ड्यान्वाआरेबा मुबा । गुबा गे ज्यावान मुबा । स्हयोरी ७.०० वजे हेन्छोन भोट युबा मुबा । स्यान्दोला मीनरी भोट युबा माथीबा म्हीदा काबाला मुबा । ज्यानाले च्यासी च्याबोन कातेसे आज्याबा आमानी ।

च्यावाला ३५ युलला तामकादे मार ब्रीवाहाड थान्वाला मुला

च्यावाला युलकादे देन चुनावला दुधी तुन्वारी थान्वा

बाड	युल	संवधानसभाला तामरी गोवा (१)	भोट युवा म्हीला सेम (२)	भोट युवासाला दुधी (३)	आचारसंहिता इयान्वा (४)	गुवा दुधी स्हेडवा (५)	रलेठीम हिंसा (राजनीतिक हिंसा) (६)	चुनावला न्हुओ (६)
१	भापा	गुड	तोर/नोवा	ज्यावा	आइयान्वा	रलेठीमचीछोग डीकसी स्हेडवा	चुनाव इच्छा रलेठीम चीछोग गुडरी छात्पा छेवार (एमाले-माओवदी)	चुनाव माओवादीला बाड
२	मोरड	च्याडना	ज्यावान	ज्यावान	आइयान्वा	भोट युवा म्हीला सेम लोडवा	रलेठीमचीछोग ग्याम्से सेम लोडवा	चुनाव माओवादीला बाड
३	सुनसरी	गुड	तोर/नोवा	ल्हानान ज्यावा लावा	आइयान्वा	रलेठीम चीछोग गुडरी छेवा बाडवासे न्होडवा	चुनाव इच्छा रलेठीम चीछोगला गेबोन छेसी २ म्हीन्दा सीवा	चुनाव मधेसी जनअधिकार फोरमला बाड
४	धनकुटा	गुड	तोर/नोवा	ल्हानान ज्यावा लावा	आइयान्वा	सुरक्षवेस क्याम्प दोसी थान्सी ज्यावान स्हेडवा माओवा	चुनाव इच्छा रलेठीम चीछोगला गेबोन गुडरी छात्पा छेवा तापा	चुनाव माओवादीला बाड
५	संबुवासभा	च्याडना	तोर/नोवा	व्यवस्थापन ज्यावा आरेवा देन थारेड	आइयान्वा	गुबोनकादे ब्रालानासी ज्यावान स्हेडवा माओवाला	माओवादीसे एमाले गेबोनदा सेसेला पाडवा	चुनाव माओवादीला बाड
६	सप्टरी	तोर/नोवा	तोर/नोवा	व्यवस्थापन ज्यावा	आचारसंहिता चेक चेक आइयान्वा	क्याप्परलावा माओवादीसे भोट युवा न्वा माओवा ह्युल १ ला भोट युवा गे काजी ।	रलेठीम हिंसादा सुरक्षकर्मीसे गे आलावा स्हेडवा	चुनाव माओवादीला बाड
७	सिरहा	गुड	तोर/नोवा	ज्यावा व्यवस्थापन	भित्तारी ब्रीवा, दोसी भोट युवा जाजाभ्हीसे भोट युवा	भोट युवा र्तारी सुरक्षकर्मी खासी म्हीला सेम ज्यावान स्हेडवाला	रलेठीमचीछोग गुडरी छात्पा छे वाताओी चेक चेक र्तारी कासी, लीच्छा चुनाव लावाला ।	चुनाव माओवादी बाड
८	धनुषा	तोर/नोवा	गुड	ज्यावा व्यवस्थापन	सवारी साधनला दुरुपयोग, फ्राप स्हो बा, फ्राडमासे भोट युवा/भित्तारी ब्रीवा ।	गुबोनकादे आकाओी (प्रावा) ज्यावान ।	गुबोन कादे दोवा देन राजनीतिक हिंसा तोरतावाला ।	मधेसवादी दलला बाड तावा चुनाव

बाङ	युल	संविधानसभाला तामरी गोवा (१)	भोट युवा म्हीला सेम (२)	भोट युवासलाला दुथी (३)	आचारसंहिता इयान्वा (४)	गुवा दुथी ल्हेडवा (५)	रलेठीम हिंसा (राजनीतिक हिंसा) (६)	चुनावला र्हुथी (६)
९	दोल्बा	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान	आइयान्वा	रलेठीमचीछोग गुइरी छान्वासे शान्ति सुरक्षा न्होडना लावा	युला ल्हानान भोटयुवा र्लारी एमाले देन माओवादी गुइरी छान्वा छेवा /वाईसीएलसे गोजासे ताम्बा ।	चुनाव माओवादीला बाङ
१०	चितवन	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान	आइयान्वा	शान्ति सुरक्षा आताना सेम तोरमार तावा	रलेठीम चीछोग कादेल तामदेन सेम आडिक्ना ल्हानान र्लारी दोसी भोट युतोवा ।	चुनाव माओवादीला बाङ
११	मकवानपुर	गुड	तोर/नोवा	ज्यावा व्यवस्थापन	चेक चेक इयान्वा	शान्ति सुरक्षा तोदे मुवा	राजनीतिक हिंसा चेक चेक तावाला ।	चुनाव माओवादीला बाङ
१२	हेराङ (लपु)	गुड	तोर/नोवा	ज्यावा व्यवस्थापन	ज्यानले आइयान्वा	ल्हेवाला ताथी शान्ति सुरक्षालातावाला	चेक चेक जे, राजनीतिक हिंसा तावा	चुनाव माओवादीला बाङ
१३	काभ्रे	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावा व्यवस्थापन	आइयान्वा	रलेठीम चीछोगला प्रतिबद्धतासे शान्ति सुरक्षा तावाला	राजनीतिकदल गुइरी छान्वा छेवा भोट माओवादीसे जे युवा ।	चुनाव माओवादीला बाङ
१४	धादिङ	तोर/नोवा	तोर/नोवा	भोटयुवा दुथी लोडवा मुवा	आइयान्वा	राजनीतिकदल गुइरी छान्वा	लोडवा चुनाव	चुनाव माओवादी वाङ
१५	सिन्धुपाल्चोक	तोर	तोर/प्रीडम्ही आकाथी ओडवा	लोडवा दुथी	आइयान्वा	माओवादी रयाम्से लोडसी शान्ति सुरक्षा तावाला	लोडवा चुनाव	चुनाव माओवादी वाङ
१६	नुवाकोट	तोर/नोवा	तोर/नोवा	जाजाकार आगुवा दुथी तावा	आइयान्वा	लोडवा दुथी	रलेठीम चीछोग गुइरी छान्वा छेवा/भोट युवाला ताङ	चुनाव माओवादीला बाङ
१७	तनहुँ	तोर/नोवा	तोर/नोवा	शान्तिपूर्ण (सामान्य)	चेक चेक इयान्वा	इज्याङ दलसे थेन्दा भोट पीन्वादा बाङ लावाला	ब्याडवाला ताङ ब्याडवाला चुनावरी जाजाकार कावादीथी छान्ती, नावा तावा	नेपाली कांग्रेस, एमाले देन माओवादी बाङ तावा चुनाव ।

दाड	युल	संवधानसभाला तामरी गोवा (१)	भोट युवा म्हीला सेम (२)	भोट युवास्वाला दुत्री (३)	आचारसंहिता इयान्वा (४)	माओवादीला बोंरी जे शान्ति सुरक्षा तावाला	गुवा दुत्री स्टेडवा (५)	मलेठीम हिंसा (राजनीतिक हिंसा) (६)	चुनाव माओवादी बाड (६)
१८	गोरखा	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान शान्तिपूण	आइयान्वा	माओवादीला बोंरी जे शान्ति सुरक्षा तावाला	भोट युवा म्हीदा सेमरी लोडनालावा	चुनाव माओवादी बाड	
१९	स्याइजा	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान	आइयान्वा	राजनीतिक दल गुडरी ताम डीक्सी शान्तिपूण	भोट युवादीशी सेमरी लोडवा मुवा	नेपाली कांग्रेस, एमाले देन माओवादीला बाड मुवा चुनाव	
२०	कास्की	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान	चेक चेक इयाडवा	सेम लोडसी शान्ति सुरक्षा तावाला	राजनीतिह हिंसा आकाशी आतावाला	नेपाली कांग्रेस, एमाले र माओवादीला बाड मुवा चुनाव	
२१	नवलपरासी	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावा व्यवस्थापन	आइयान्वा	सुरक्षकर्मी डेनवा जेदा मुवा	चुनाव कुनु ल्हाना हिंसा आतावाला	मधेसवादी दलला बाड मुवा चुनाव ।	
२२	रुपन्देही	गुड	गुड	ज्यावान	आइयान्वा	आज्यावा	राजनीतिक दल गुडरी छात्पा छेवा	चुम्बाक मुवा समूहला बाड	
२३	पाल्पा	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावा व्यवस्थापन	चेक चेक इयान्वा	रेबोन फेयाइ न्हान्हाडरी ल्होडनालावा	राजनीतिक दल गुडरी छात्पा छेवा	कांग्रेस, एमाले देन माओवादीला बाड मुवा	
२४	अर्घाखाँची	गुड	गुड	ज्यावान	आइयान्वा	दलगुडरीताम डीक्पाशी शान्ति सुरक्षा ज्यावान	राजनीतिक दल गुडरी आकाशी छात्पा छेवा	माओवादी देन ने कांग्रेसला बाड चुनाव	
२५	बाग्लुङ	तोर/नोवा	तोर/नोवा	माओवादीगोबोन लोडनाकल्ले मुवा	आइयान्वा	आज्यावा	राजनीतिक दलला गोबोन कादेसे या युसी, छात्पा छेवा	राष्ट्रिय जनमोर्चा देन माओ वाला बाड	
२६	बाड	तोर/नोवा	तोर/नोवा	लोडवा	आइयान्वा	शान्ति सुरक्षा आरेवा	दलकादे छात्पी म्हीनु सीवाला	माओवादी देन कांग्रेसला बाड तावा चुनाव	
२७	बाँके	तोर/नोवा	गुड	ज्यावान	चेकचेक इयान्वा	भोट युवा म्हीसे शान्ति सुरक्षा आतावा मान्वा	दलकादे छात्पी म्हीनु सीवाला	माओवादी देन कांग्रेस बाड तावा चुनाव	
२८	सुर्खेत	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान	आइयान्वा	भो युवा म्हीसे शान्ति सुरक्षा आतावा मान्वा	दलकादे छात्पी म्हीनु सीवाला	माओवादी देन कांग्रेस बाड मुवा तावा चुनाव	

वाड	युल	संविधानसभाला तामरी गोवा (१)	मोट युवा म्हीला सेम (२)	मोट युवाम्बाला दुधी (३)	आचारसंहिता इयान्वा (४)	गुवा दुधी व्हेडवा (५)	ग्लेटीम हिंसा (राजनीतिक हिंसा) (६)	चुनावला व्हेशी (६)
२९	जुम्ला	च्याडना	च्याडना	ज्यावान	आडयान्वा	शान्ति सुरक्षाला दुधी मान्वाहाड आतावा/सुरक्षाकर्मी माओवादीला डोन्खाड च्यासी चीवा जे	दलकादे छान्पी म्हीनु सीवाला	माओवादी, कांग्रेसला वाड मुवा चुनाव
३०	मुर्गु	च्याडना (खाल्से चुनाव डाला पाडुसी बोन्वोसे साल्दाप सेवा टीम)	ब्राम्मा ताम्साओनु दीमगीसे भोट गीक पीन्याडवा ताम	ज्यावान	आडयान्वा	माओवादीसे स्यान्वो दल नाम्सारी नीवा आबाम्वा/ तीत्यो जे शान्ति सुरक्षा	चुनाव कुनु आतावाला	माओवादी देन कांग्रेसला वाड मुवा चुनाव
३१	कैलाती	गुड	गुड	लोडवा	आडयान्वा	ज्यावान (दलकादेला निर्णय से)	चुनाव कुनु आतानी	माओवादी देन कांग्रेसला वाड मुवा चुनाव
३२	बम्हाड	च्याडना	च्याडना	ज्यावान	आडयान्वा	भोट युवा देन गणतन्त्र तासेला, शान्ति देन म्हीयाडताम तासेला पाडुसी शान्तिपूर्ण दुधी तावाला	चुनाव कुनु आतानी	माओवादी देन कांग्रेसला वाड मुवा चुनाव
३३	कञ्चनपुर	तारे/नोवा	तोर	ज्यावान	आडयान्वा	सिमानारी सेना थान्वाओ शान्ति सुरक्षा तावादा होलावा	चुनाव कुनु आतानी	माओवादी से कांग्रेस ला वाड मुवा चुनाव
३४	डडेल्लुरा	च्याडना	च्याडना	ज्यावान	चेक चैक आडयान्वा	भोटयुवा म्हीसे चैक चैक शान्ति सुरक्षा मुवा मान्वासे ज्यावान	चुनाव कुनु आतानी	माओवादी देन कांग्रेस ला वाड युवा मुवा
३५	उदयपुर	तोर/नोवा	तोर/नोवा	ज्यावान	आडयान्वा	ज्यावान	जाजाकार (छान्वा) अशोक राई अपहरण)	माओवादी देन कांग्रेसला वाड मुवा चुनाव

तराईरी मधेसवादी दलला वाड मुवा चुनाव ताजी । माओवादीला वाड मुवा युलरी थेला वाड ताजी । स्यान्दोदलला प्रतिनिधि, पर्यवेक्षक, सुरक्षाकर्मी कादे, उम्मेदवारकादे वाडमुवा दलला डोन्साड कुटीसी चीवा मुवा । माओवादी चु गेरी छान्वाडमान्से डान्खा मुवा । संविधानसभाला एजेन्डा माओवादीसे १२ ल्हो दोना लावा जन युद्धरी नाम्सा नाम्सारी थान्जीवा मुवा । माओवादी ग्याम्से ज्यावा लाला पाडुसी आकाओ ७३ प्रतिशत युल्ला चुनावरी माओवादीला वाड मुवा । ■

थुम्बा ल्हेमा

न्हीराम/न्हीराम ब्यार लेवाला संविधानसभाला चुनाव चेक चेक घटनावाहेक ज्यावासेन ताजी । चु तामरी निर्वाचन आयोग, नेपाल ग्लेठीम, राजनीतिक दल देन हाडबाड उम्मेदवारकादे, गेबोन, चुनावरी प्रावा छाड्मान/मोककान कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, च्याबोन (पर्यवेक्षक), पत्रकार ज्यानालासी भोट युवा म्हीकादेला ज्यावा सेम, डीक्पा तामसेनुन चु तावा, ग्रेन कारण हीन्ना । भोट युवा ग्ला काप्सीनुन ज्यानाले योनायोना भोट युसी जीन्जी । चु ज्यावा गे हीन्ना । भोट युवा म्हीला डोन्छाड सुरक्षाकर्मी चुवा तामरी चयाड्ना म्नाड्जी । नेकपा माओवादीला गेला डोन्छाड स्यान्दो दलला उम्मेदवारसे तानु आलाना कुटीसी चीबाताथी चुनावरी खावाला कर्मचारीकादेसे निर्वाचन ठीमसे पीन्वाला याडताम प्रयोग लाबा दुथी आयाड्जी । जाजाकर मतपत्र सही आरेबा, डाच्छाला चुनावरी हाडलेन मतपत्र न्होड्वा, गोर्की मतपत्ररी न्ही सोम उम्मेदवारला चिन्हरी छाप पुड्वा, याला पीबीसे ल्याप्चे लाबा याड्वासे भोट युवा म्हीकादेदा लोप्पा आयोवाला ताम पुष्टि ताजी ।

सप्तरीला गोर्की मतदान केन्द्र (राष्ट्रिय प्रावि) री धम्कीला कारणसे भोट युवा म्ही अखावादेन रेबा म्ही (उम्मेदवार देन थेला म्ही (प्रतिनिधि) आखान से लोडआतोबा दुथी मुसाथीनु स्यान्दो छाड्मान ग्लारी होरोड्वा आतावाला याड्जी । मीन आर्वा म्हीसे भोट युवा देन स्यान्दोला मीनरी भोट युवा गे ल्हानान च्याड्ना म्नाड्जी । तासाथीनु प्रतिद्वन्दी उम्मेदवार ग्याम्से दावी विरोध आतानी । गोरखा हाड्वा लीच्छा तावाला युल्कादेरी आकाथी भोट ताथीबा विश्लेषण आलाबा निर्वाचन आयोगला तामला राथीबा (दुर्बल) ताम हीन्ना । तेरे लीच्छा तासेला चुनाव कादेरी राथीबा तामकादेदा प्याडदोबा मुला ।

५.१ थुम्बा

ल्हानान कारणसे नेपालला भोट युवा म्हीकादे ह्युल्ला फीरक्याप मुला । स्योस्योरी मीन मुसाथीनु भोट युवा रेरी आखावा म्हीला मीनरी स्यान्दो म्हीसे भोट युवाला मुवा । रेबोन कादेसे पीन्वाला खर्चला विवरण च्यावा देन भोट युवा ग्लाला खर्च च्यावादीथी सेमसे गोवा आखाम्बा दुथी तावा मुवा ।

चोरोड्वा खर्चला ताम थेनग्लारी थान्वाला (सार्वजनिक) मुसाम चीछोग (सामाजिक) लेखापरीक्षण तासेला आसेम निर्वाचन आचारसंहिता ज्यानाले ड्याड्वादेन ठीमसे ज्यावा ताम्याड्सेला मुवा । थारेड् ग्ला सञ्चार यातायातला समस्या आज्यावा दुथी देन भोट युवा म्हीला चेतनाला ग्ला च्याड्ना तानातानानु राजनीतिकदल देन रेबोन कादेसे आचारसंहिता लीब्रो गे कादे लावाला मुवा । भोट युवा कुनु फीरक्यापसे शान्तिपूर्ण भोट युवा म्नाड्साथीनु ल्हानान ह्युलकादेरी माओवादी देन

थेन ग्ला (क्षेत्रीय) दलला बाडरी चुनाव जीन्वाला मुबा । म्हारप, ल्होडना देन धम्कीसे चुनावकादे स्हेड्जी चुंदा विश्लेषण लातो मुला ।

५.२ ल्हेड्मा (सुभावा)

चुनाव च्योच्यो (निष्पक्ष) ताबाता सेम न्हान्सेन च्याबादीशी भोट युवा ग्लाला न्हाडरी ज्यावा म्नाडसाथीनुन् भोट युवा ग्लाला फीरक्यापला दुशी हाडबाड, देन आलोड्तोसेला आम्राडबाशी हाडहाडला बाड मुबा मान्वा ग्लारी हाड डाछ्याड सेड्वा ताम व्याड्सी जाम्बुलीड क्याड्से स्हेड्वाला मापदण्ड हाड, हाडबाड, निष्पक्ष देन आलोड्तोवा दुशीरी चुनाव तातोवा मुला । थेबाहेक थेनीमाला (सरोकारवाला) जाजाकार ल्हेडमो थान्मुला ।

५.२.१ ग्लेठीम चीछोग, रेबान

क. ग्लेठीम चीछोग देन रेबोन ल्हानान गोवा तातोवा । स्यान्दोदलला गेताड, कादे आताडसाथीनु, हाडला दलला ज्यावा मुबा ग्लारी स्यान्दो दलदा भोट युवा म्हीदा नीवा पीन्दोवा । स्यान्दो ग्लेठीम चीछोगला रेबोनदा ज्यानाले तेन्वा ठीम ल्हेवा लादो मुबा ।

ख. भोट युवा म्हीकादेदा हाडबाड देन थेनला सेमदा तेन्वान लोडआतोवा दुशी स्हेडदोवा, चुनावला आचारसंहिता छाड्मान ड्यान्दोवा प्रवृत्तिला ल्हेवा लादोवा ।

ग. संविधानसभाला चुनाव आफेवा, हाडबाड देन आलोड्ना आतावारी ३९.७२ प्रतिशत ग्लेठीम गेबोनसे चुनाव छोर्ना लाबादीशी आचारसंहिता लीब्रो गे लाबाला ताम ड्यान्वाशी थेरी सेम (ध्यान) पीन्दोवा) ।

घ. संविधानसभाला चुनारी निर्वाचन अधिकृत वा ग्लेठीमचीछोग कादेसे छ्याम चीसाड चीसी भोट युवा गे ज्यावा स्हेडवा गे लीच्छा होना स्हेडदोवा ।

ड. भोट युवा दीशी याला पीपीसे छाप पुड्वा, ल्हानान ग्लारी छाप पुड्वा, कुम्बादीशीरी मसी नीवा, ल्हो आयोवा म्हीसेनु भोट युवा, मीन आरेसाथीनु भोट युवा देन ल्हुल्सा फिरक्याप नीबाला म्हीला मीनरी भोट ताशीबा ताशी ग्लेठीम कादेसे ज्यानाले च्यादोवा ।

च. भोट युवा दीशी देन भोट च्याबा दुशीरी ज्यानाले ज्यादोवा ।

५.२.२ निर्वाचन आयोग

क. सरकारी लोप्खाडला लोप्खेन, गैरसरकारी संस्थाला प्रतिनिधि देन कर्मचारी चुनावरी पीत्पा आतावा ।

ख. सरकारी विश्व विद्यालयला स्थायी उपप्राध्यापक कादेदा चुनावरी पीत्दोवा ।

ग. चुनावरी आचारसंहिता आड्यान्वा रेबोन देन थेला डामला म्हीदा ठीम हाड कारवाही लातोवा ।

घ. चु ड्छाला चुनावरी परिचयपत्र अनिवार्य स्हेड्वा दीशी प्रोक्सी भोट च्याडना युवा मुबा । चु रेमरी ओरोड आतानी । तेरे खाबा चुनावरी परिचयपत्र अनिवार्य स्हेड्तोवा ।

- ड. भोट युवा ग्लाला व्यवस्थापन ज्यावा तापानखावाला मुसाथीनु ग्लेठीम चीछोगला देन भोट युवा म्हीदा चेदाड भोट युवा ग्ला स्होबा आरे । लीच्छा चु तामरी सेम पीन्तोबा ।
- च. विद्युतीय मेसिन ज्यावा तापाथी लीच्छा चु हाड लातोबा ।
- छ. दान्देदोना भोट युवा ग्ला अफ्यारो, साघुरो ग्लारी युवा याडजी, लीच्छा थेदा सेम पीन्दोबा मुला ।
- ज. चुनावला रेबोनसे चुनावरी लावा खर्च हाडला ग्लारी थान्दोबा ठीम लातोबा ।
- झ. राष्ट्रिय देन जिल्ला पर्यवेक्षक च्याडरी स्नातक तातोबा ।
- ञ. निर्वाचन आयोगसे राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय पर्यवेक्षकदा पर्यवेक्षण लावा अनुमति पीन्वादीथी आकाथीनु सेम आखीत्पा म्हाडजी । राष्ट्रिय पर्यवेक्षक ओराडवान १५० संस्थादापीन्वा म्हाडजी । आचारसंहिता आड्यान्वा याडजी । लीच्छा खावा दुथीरी मापदण्ड स्होडसी पर्यवेक्षण लावादा अनुमति पीन्तोबा ।

५.२.३ ल्हुल्सा (राज्य)

- क. शान्तिसुरक्षा स्हेडवादा पुलिसजे थान्सी आताबाका, थे तामरी ग्लेठिम, न्होरठीम, चीछोगठीम, सेम ताम (नैतिक), री च्यावास्हेरी पोतोबा मुबा । “विकास नै सुरक्षाको प्रत्याभूति” बीबा ताम स्हेडसी सुरक्षाला गे स्हेडदोबा मुला ।
- ख. तेरेखावा चुनावरी सुरक्षा निकायला म्हीकादेला क्षमता अभिवृद्धि लातोबामुला ।
- ग. सर्वकालीन सुरक्षा नुन निर्वाचन सुरक्षाला पूर्वाधार हीन्वाथी सरकार देन निर्वाचन आयोगला पहल लातोबा मुला । सुरक्षा निकाय खाजुन दलदेन रेबोनला विशेष प्रभाव तावा आतामुला ।
- घ. म्यादी प्रहरी भर्ना लावादीथी भूपू प्रहरी देन सैनिककादेदा प्रयोग लावा ज्यावा ताला ।
- ड. भोट युवा म्हीला मीन अद्यावधिक लावादीथी देन विशेष लासी मीन काप्पादीथी पुस्ता सोमला ताम ब्रीबा स्योस्यो हूपलासी च्यादोबा मुला ।
- च. चुनाव जीन्वादेन सुरक्षा निकायदा पीन्वाला परिणामला ताड (बाक्स) चेक चेक ग्लारी सुरक्षा पीन आखाम्बासे दोसी चुनाव लातोबा दुथी म्हाडवाथी ल्हुल्सासे सेम पीन्तोबा म्हाडवामुला ।
- छ. भोटयुवा गेरी नीवा कर्मचारीकादे भोट युआम्याड्वाथी भोट युम्याड्वा व्यवस्था लातोबा ।

५.२.४ नागरिक समाज

नागरिक समाजसे निरन्तर स्वतन्त्र, निष्पक्ष देन आलोड्वा दुथीरी चुनाव तानालोतोबा ग्यामी ल्हुल्सा, ग्लेठीम, चीछोग, रेबोन, निर्वाचन छ्याम सम्बन्धित निकायदा चुनावला दुथीरी अुडतोबा । नागरिक समाज खाजुन दलला भ्रातृसंगठन तावा आता ।

५.२.५ सञ्चारजगत

- क. तथ्यपरक समाचार सम्प्रेषण लक्षित वर्ग, मधेसी, आदिवासी जनजाति, दुर्गम देन दलितकादेदा आलोड्वा दुथी स्होदोबा मुला ।
- ख. सञ्चारजगतसे समाजला मोक्कान पक्ष देन नागरिककादेरी ओडवाला लोडवा स्हे व्याड्वादा गे लातोमुला ।

७.२.६ पर्यवेक्षण संस्था देन पर्यवेक्षक

संविधान सभाला चुनावरी करिब ६० हजार च्याबोन कादेसी छाड्मान मतदान केन्द्र, उपकेन्द्री पर्यवेक्षण लाबा दुधी याडबा मुबा । थेरी ल्हानान स्हेबादेन जाजाकार स्हेबा प्राध्यापक, पूर्वसचिव, राजदूतकादेला ओडबाला मुबा । निर्वाचन पर्यवेक्षकदा आचारसंहिता ड्यान्बादा प्रयास लासाधीनु निर्वाचन आयोग सफल आतानी । लीच्छा लीच्छा निर्वाचन पर्यवेक्षकादेला बारेरी मार व्रीबा तामरी सेम पीन्तोबा मुला ।

क. राष्ट्रिय देन जिल्लास्तरला पर्यवेक्षकला ल्हो २५ देन च्याडनारी स्नातक पास तातोबा ।

ख. स्थानीयस्तरला पर्यवेक्षकला ल्हो २० देन एसएलसी तोबा ।

ग. पेशागत संघसंस्थाकादे देन राजनीतिक दलला कार्यकर्ताकादेदा पर्यवेक्षण लाबा गेरी ज्यानाले कादोबा ।

घ. पर्यवेक्षण लाबा संस्था देन सञ्जालला मापदण्ड स्हेडदोबा । ■

आमनिर्वाचन पर्यवेक्षण समिति, नेपाल

केन्द्रीय सचिवालय

पाल विकास धिमिरे
कार्यक्रम संयोजक

पाल्मो सुजन लोप्चन
कार्यक्रम अधिकृत

पाल सुभाष पौडेल
कार्यक्रम अधिकृत

पाल गणेशमान प्रधान
लेखा अधिकृत

पाल भवानी कायस्थ
कम्प्युटर अपरेटर

आम निर्वाचन पर्यवेक्षण समिति, नेपाल
GENERAL ELECTION OBSERVATION COMMITTEE, NEPAL (GEOC)

सचिवालय
नेपाल कानून समाज
पोस्ट बक्स नं. १३२११ अनामनगर, काठमाडौं
टेलिफोन: ४२६६७३५, फ्याक्स: ४२२८४९७
इमेल: geoc@mos.com.np
nls@wlink.com.np